

Winnubst 1900 - 2010, van kranig corps tot moderne muziekvereniging

Kroniek van een harmonie

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
Verantwoording	5
Kroniek	7
Henny Latjes	68
Nico Raadgers	75
De Knorhanen	82
Frankie Goes To	84

Voorwoord

Winnubst is muziek. Hoog of laag, hard of zacht, langzaam of snel. Nooit hetzelfde, maar altijd variatie en vooral melodie. Die van muziekvereniging Winnubst klinkt al 110 jaar. Het toenmalige korps defileerde voor koningin Wilhelmina, luisterde Helderse hoogtijdagen op, presenteerde zich op concoursen en oogstte steevast applaus. Hoogtepunten om trots op te zijn. Maar er waren ook dalen met de Tweede Wereldoorlog als zwartste bladzijde. Winnubst krabbelde echter op en wist de weg terug te vinden en in 1950 bereikte de vereniging haar gouden jubileum. Het werd groots gevierd. Maar ook in de tweede helft van haar bestaan kende de vereniging dieptepunten. Weliswaar werd Winnubst verrijkt met een hofkapel, een drumfanfare en twirlsters, maar tegelijk dreigde de klad te komen in de wereld van de harmoniemuziek. Want andere muziekgenres deden zich gelden, pop en rock voorop. De samenleving werd ook individueler, wat alleen maar ten koste kon gaan van verenigingen als Winnubst die het juist van gemeenschapszin moeten hebben. Maar ook deze storm doorstond de harmonie, om in de jaren negentig als herboren uit de coulissen tevoorschijn te komen. Er werd een eigen muziekopleiding opgezet, jeugd stroomde weer toe en het orkest kwam stoelen en lessenaars te kort om alle muzikanten een plekje te geven. Er kwamen promsconcerten met bekende Nederlandse artiesten. Volle zalen! Winnubst was weer helemaal terug, als vanouds en dat is anno 2010 nog steeds zo. De 110-jarige Winnubst is springlevend en kan terugkijken op een rijke geschiedenis: van kranig corps tot moderne muziekvereniging. Dit boekje wil er licht op werpen. Veel plezier ermee.

Bestuur Winnubst

Verantwoording

110 jaar Winnubst. Dat is wel een historisch boekje waard, vond het verenigingsbestuur onder leiding van Jaap Sneep. Goed idee, doen we! Maar al snel bleek dat ook hier bezwaren staan tussen droom en daad. Want voor het schrijven van een geschiedenis heb je bijvoorbeeld een archief nodig. Daarover beschikt de vereniging weliswaar, maar het is fragmentarisch en zeker niet geordend. Dus moest van de nood een deugd gemaakt worden. Vandaar de eenvoudige opzet van dit boekje: Winnubst chronologisch, door de decennia heen, te beginnen in 1900 en eindigend in 2010. Een kroniek samengesteld aan de hand van onder meer bestuursnotulen, verenigingsbladen, krantenverslagen en losse paperassen.

Voor u ligt een verhaal over het veelzijdige en kleurrijke reilen en zeilen van de vereniging. U leest over concerten, concoursen, marswedstrijden, jubilea, dirigenten, illustere leden, de verschillende orkesten, het repertoire, recensies, ledenaantallen, verenigingsgebouwen, hoogte- en dieptepunten en natuurlijk anekdotes met hier en daar een scheut commentaar.

Dit alles in porties van verschillende omvang en gewicht.

Los van de kroniek van Winnubst zijn een paar aparte hoofdstukken geschreven over de alom geliefde blaaskapel de Knorhanen en de nog jonge bigband Frankie goes to...! Twee affiches van Winnubst die ook naam en faam genieten in de Helderse muziekwereld.

Verder zijn twee interviews afgedrukt. Een met Henny Latjes, omdat hem dit als erelid toekomt. Daarnaast een vraaggesprek met Nico Raadgers, omdat hij niet minder dan 65 jaar spelend lid is.

Een opmerking tenslotte nog over het beeldmateriaal. Er is redelijk wat op tafel gekomen. Maar er moet veel meer zijn: foto's, dia's, film en video. Vandaar mijn advies aan de vereniging om aansluitend op deze uitgave een fotoboekje samen

te stellen. Het zal een welkome aanvulling zijn op wat u nu in handen hebt. Het oud-orkestlid Bert Ligteringen heeft er al een voortreffelijke proeve van afgegeven met de diashow die voorafging aan het promsconcert van 2010.

Voor het tot stand komen van dit boekje ben ik dank verschuldigd aan het bestuur van Winnubst, Henny Latjes en Nico Raadgers, alsmede aan hen die zich de moeite getroostten foto's te leveren.

Ruud Claessen
Den Helder, september 2010

Winnubst 1900 - 2010, van kranig corps tot moderne muziekvereniging

Kroniek van een harmonie

1900 - 1910

Winnubst is ouder dan 110 jaar, althans het orkest. Dat zit zo. Elke zichzelf respecterende geloofsrichting in Nederland hield er eind negentiende eeuw eigen sociale verenigingen op na. Zo was er de rooms-katholieke Volksbond. Die had een afdeling in Den Helder, waarvan onder meer een harmonie deel uit maakte. J. Blok-

ker, Suidman sr en Bastiaanse zouden er de voormannen van zijn geweest.

Dan hebben we het over de jaren negentig van de negentiende eeuw. Nu wil het

geval dat die harmonie ‘door

verschillende omstandigheden’ per 15 juni 1900 een doorstart maakte als fanfare. Welke die omstandigheden waren, valt niet op te maken uit het archief van Winnubst, maar dat het orkest ouder is dan 110 jaar lijkt wel zeker.

De gebroeders De Wit zouden de heroprichters zijn geweest en Louis van der Kraan de eerste voorzitter. De kersverse fanfare werd vernoemd naar de rond 1900 bekende kerkcompo-

Winnubst voor 1925 als fanfare.

nist en organist J.H.P Winnubst, wiens ouders geboren Helderaren waren. Winnubst was een puur rooms-katholieke vereniging. De Heilige Casimirus (1458-1484) was dan ook de schutspatroon. De eerste dirigent van de fanfare Winnubst - en daar bestaat geen onzekerheid over - was Jb (Jac) ter Hall. Hij was afkomstig van de stafmuziek van de Koninklijke Marine, de voorloper van de huidige Marinierskapel. Jac was overigens de broer van de toenmalige revuekoning Henri ter Hall. Er werd trouwens niet gesproken van dirigent maar van directeur, wat precies aangaf wie het in de vereniging voor het zeggen had.

Op het ijs

In de winter van 1900 op 1901 presenteerde de nieuwe fanfare zich met een viertal buitenconcerten, op het ijs. In juni 1901 liet Winnubst in Medemblik van

Fanfare Winnubst tijdens de De Ruyterfeesten 1907.

zich horen. In de jaren daarna zouden tientallen optredens volgen in en buiten Den Helder. Zo blies Winnubst in mei 1902 een partij mee op een feest waarop de oprichting van de RK Volksbond werd gevierd. De festiviteiten ontrolden zich in het bondsgebouw aan de Molengracht, later in de 20^e eeuw beter bekend als het Casino. Het is de locatie waar nu een modern appartementengebouw is opgetrokken, schuin tegenover de brede bocht van de Molengracht. Winnubst stond in 1902 overigens nog te boek als een onderafdeling van de Volksbond.

Uit het verenigingsarchief valt op te maken dat Winnubst in 1903 voor het eerst op concours ging. In Nieuwe Niedorp, waar de fanfare een derde prijs in de wacht sleepte. Tussen 1903 en de jaren daarop volgend zou Winnubst mindere tijden hebben gekend. Leden vertrokken en bedankten en het korps bestond op een gegeven moment uit slechts achttien mannen. Let

Winnubst in eerste jaren van bestaan.

wel: mannen, want vrouwen mochten nog niet meeblazen. In 1907 volgde een opleving. Zo blies een flink bezet orkest een forse partij mee op de Michiel de Ruyterfeesten. En een eerste prijs werd behaald op een concours in Zandvoort. Andere hoogtepunten in het eerste decennium van de fanfare waren een optreden tijdens de inhuldiging in 1908 van koningin Wil-

*Jb (Jac) ter Hall
eerste dirigent.*

helmmina en deelname in 1909 aan de festiviteiten na de geboorte van kroonprinses Juliana. Winnubst was niet alleen rooms-katholiek maar ook voor Oranje. Het tienjarig bestaan in 1910 werd georganiseerd door een comité met daarin de heren Koppen, Ran en Klaasen. Onderdeel was een boottocht naar Bergen waaraan 350 belangstellenden deelnamen. In dat jaar kregen de leden van Winnubst ook een volledig uniform.

1910 - 1920

Het neutrale Nederland bleef gevrijwaard van de verschrikkingen van de Eerste Wereldoorlog. Wel waren alle krijgsmachtonderdelen in staat van paraatheid gebracht. Het front was weliswaar ver weg, maar de jaren 1914-1918 waren toch spannend. Toneel, amusement, operettes en muziek zorgden voor de broodnodige ontspanning. Winnubst trok volle zalen en ook de zusterverenigingen in het Helderse deden dat, bijvoorbeeld het Stedelijk Muziek Korps, dat van 1890 dateerde. Na de wereldbrand leefde alles en iedereen weer op, maar Winnubst niet; het ledental zakte dramatisch.

In 1918 gaf Jac ter Hall het stokje over aan Hermanus Bartholomeus Schenkels, geboren op 26 juli 1883 in Den Helder. Tot halverwege 1954 zou hij op de bok staan, beter gezegd zitten, want Schenkels zat graag te dirigeren. Net als Ter Hall had Schenkels een achtergrond als stafmuzikant van de Koninklijke Marine.

1920 - 1930

Onder Schenkels gaf Winnubst talloze visitekaartjes af, waarvoor Den Helder muzikaal aardig op de kaart kwam te staan.

Zo behaalde de vereniging in 1920 in Hoorn een eerste prijs in de afdeling uitmuntend. Een paar cijfers. In 1921 had Winnubst 715,50 gulden aan kosten, terwijl er 505

Bij de werfpoort aan de Weststraat.

gulden aan inkomsten binnenkwam. De penningmeester kwam dus een tweehonderd gulden te kort. Een gemeentelijke bijdrage, wat geld van de RK Volksbond, contributies en donaties waren de belangrijkste inkomstenbronnen. Directeur Schenkels ontving een vergoeding van 300 gulden op jaarbasis en de post instrumenten beliep 100 gulden.

Vaandel

Maandag 15 juni 1925 vierde Winnubst zijn 25-jarige bestaan in het gebouw van de Volksbond aan de Molengracht. Burgemeester Hou-

Vooroorlogs vaandel.

wing en wethouder Verstegen waren er getuige van. Een van de hoogtepunten was de presentatie van een verenigingsvaandel, geschonken door een damescomité onder leiding van de dames Fiet van Riel en Marie Goes. Het vaandel kostte de lieve som van 340 gulden. Ter gelegenheid van het jubileum ontving de vereniging tevens de zilveren medaille van de gemeente, een eer die Winnubst in 2010 nogmaals ten deel zou vallen. Sprekers op de receptie maakten gewag van moeilijke jaren voor Winnubst, vooral financieel. “Het is niet gemakkelijk om met de eischen des tijds mee te gaan”, zei voorzitter Snel van de RK Volksbond. Er waren verder huldeblijken van het Stedelijk Muziekkorps, zang- en reciteervereniging Harmonie en het Arbeiders Strijkorkest. Ook de naamgever Joh. Winnubst bracht zijn felicitaties over. Om gezondheidsredenen was de componist zelf verhinderd om de reis naar Den Helder te aanvaarden. In het jubileumconcert bracht Winnubst onder meer de ‘marsch’ Aux bord du Rhin ten gehore. En na afloop deed de plaatselijke pers nog een duit in het zakje.

“Het corps bewees met de vertolking van de dikwijls zware muziek op een hoog muzikaal peil te staan, trouwens Winnubst heeft op dit gebied haar sporen allang verdiend”, complimenteerde de Heldersche Courant van dinsdag 16 juni 1925 de jarige vereniging. Ten tijde van het jubileum was C. Mahieu voorzitter van de vereniging. Zij telde zevenenvijftig ‘werkende leden’, onder wie tien tamboers en zes pijpers met H. Handgraaf als tambour-maître.

Minder feestelijk was de controverse die ontstond tussen Winnubst en de RK Volksbond. Muzikanten en aanhang wilden dansen op het jubileumfeest. Maar dat mocht niet, omdat het bondsgebouw gewijd was. Men kwam er kennelijk niet uit, waarop de muziekvereniging omzag naar eigen huisvesting. Die werd - met steun van het stadhuis - gevonden in een lokaal in Oud-Den Helder, ongeveer op de locatie waar nu het Behouden Huis staat in de Willem Barentszstraat. Toentertijd was het een jeugdherberg.

Weer harmonie

Ook 1926 was een memorabel jaar. Zo leverde Winnubst op donderdag 22 maart vanuit de concertzaal Casino aan de Kanaalweg een bijdrage aan een radio-uitzending van de KRO.

Ook het stafmuziekkorps van de Koninklijke Marine en de Oranje Harmoniekapel speelden voor de microfoon. Het was een hele belevenis, te vergelijken met de opwinding die zich anno 2010 van menig Helder naar meester maakt als welke landelijke televisieploeg dan ook opnamen komt maken van een plaatselijke gebeurtenis.

Per 1 oktober 1926 vormde Winnubst zichzelf om van fanfare tot harmonie. Er kwamen dus klarinetten bij. En dit laatste

*Broers Harry en Gerrit Schilder
mannen van het eerste uur.*

droeg niet ieders goedkeuring weg. “Op een schapenpoot krijg je mij niet te blazen”, verzuchtte een van de gebroeders Schilder, mannen van het eerste uur. Schilder hield voet bij stuk; tot na 1950 hield hij het bij koper.

Winnubst maakte dus een tweede doorstart. Maar wat niet veranderde was dat het orkest alleen voor mannen openstond. En wilde je lid worden dan moest je van rooms-katholieken huize zijn. Doel van de harmonie was het geven van concerten en het opleiden van jonge muzikanten. Daarnaast was het Winnubst te doen om vriendschap en gezelligheid.

Kranig corps

In februari 1927 presenteerde het corps zich voor het eerst als harmonie. Het was meteen raak: goud in de derde afdeling op een concours in Utrecht.

Winnubst liep in 1928 in Den Haag mee in een groots en uren durend defilé voor koningin Wilhelmina en prinses Juliana. Dit ter gelegenheid van de Nationale Landstormdag. De

presentie van Winnubst leverde welsprekende verslagen op in de Helderse pers. Een prachtig voorbeeld: “Toen Winnubst met haar mooie uniformen en ’t schitterende vaandel, voorafgegaan door de maître en tamboers en pijpers keurig gericht langs de tribune defileerden steeg een donderend applaus op;

H.B. Schenkels ruim dertig jaar dirigent.

een teken dat onze mannen in de smaak vielen. ... “Zeg, kijk eens wat een kranig corps”, liet een toekijkende officier zich ontvallen.”

Jubileum

Het 30-jarige jubileum werd voorbereid door een comité met daarin leden als J. Karsman, F. Brondsema, J. Vennik en G. Schilder. Let op de naam F. Brondsema, we zullen meer van hem horen.

De harmonie gaf in februari een eerste jubileumconcert in het Casino. Op de lessenaar lagen stukken als de mars Soldatenblut en Geschichte aus dem Wiener Wald van Joh Strauss. Verder de Jubileummarsch, door directeur H.B Schenkels zelf geschreven. H. Toes schitterde op trombone.

In het najaar van 1930 volgde een tweede jubileumconcert. Helaas, dit keer geen jubelende recensie in de Heldersche Courant. ‘Het zwaar koper was wel eens ruw. Altijd beschaafd blijven, heeren’, kapittelde ene G.H.J.v.d B het orkest.

Zusterverenigingen in die tijd waren het Stedelijk Muziekkorps, het Helders Fanfarecorps (1923) en de Oranje Harmoniekapel. Ze hadden elk zo hun achtergrond. Winnubst katholiek, het Stedelijk algemeen, de Helderse Fanfare ‘rood’ en het Oranjeorkest protestant. Ze speelden voor de eigen achterban, maar keken ook over de schutting heen. Zo waren er concerten voor het goede doel waaraan de verschillende verenigingen eensgezind een bijdrage leverden. Bijvoorbeeld voor ontheemde kinderen in den vreemde. Of om geld in te zamelen voor de bouw van een nationaal monument voor de zee-redders, het carillon op het huidige Helden der Zeeplein.

En volgens de goed roomse gewoonte dacht Winnubst ook aan de missie. Zo zond de vereniging verspreid over de jaren 1932 tot en met 1938 een compleet instrumentarium voor een fanfare naar Afrika, veertig instrumenten plus een grote trom.

Verder waren er natuurlijk de concoursen in de regio en elders in het land. Tijdens die wedstrijden werd ook gemarcheerd, waarmee eveneens prijzen te winnen vielen. Bijvoorbeeld in juli 1932 in Alkmaar, waar het korps met 120 punten – het maximum - een eerste prijs won in een marswedstrijd. Daarnaast was er een prachtig debuut met 337 punten in de afdeling uitmuntendheid. Het archief bevat vele krantenverslagen, juryrapporten en puntenlijsten van concoursen in onder meer Amsterdam, Schagen, Velsen en Hoorn.

1940 - 1950

Met de bezetting door nazi-Duitsland in 1940 braken zware tijden aan. Den Helder werd herhaaldelijk hevig gebombardeerd, nagenoeg de hele wijk Oud-Den Helder werd gesloopt en de stad ontvolkte. Er golden vele verboden en zelfs muziek maken in verenigingsverband werd niet meer toegestaan. Verenigingen vielen uiteen, wat ook Winnubst trof. Een anonieme klarinettist schreef er dit over in het januarinumnummer 1994 van het verenigingsblad De Wintbuks: “De instrumenten had je allemaal bij jezelf thuis. Arie Bakker had de zorg over het vaandel met de prijzen en verschillende medailles hebben te lijden gehad van de brand in de Spuistraat. Tijdens de oorlog (velen waren de stad uit) hebben we nog met een paar Helderse amateur muzikanten stiekem gerepeteerd in de school in de Hertzogstraat. Daar zijn we niet mee doorgedaan, want de bezetter wilde dit niet hebben. Zodoende gingen plusminus vijf jaar de mist in.” Vele van de behaalde prijzen gingen verloren in de oorlog: bekers, bokalen, medailles, kransen en erekruisen. Zo ook een medaille beschikbaar gesteld door koningin Wilhelmina.

Bevrijd

1945 Nederland was bevrijd, maar het land lag in puin en zeker Den Helder waaruit het hart letterlijk was weggerukt. Schraalhans was keukenmeester, aan van alles was gebrek zeker in de eerste jaren na de oorlog. Voorzitter Mahieu beklagde zich er nog over tijdens zijn openingspraatje van het winterconcert van 1948. Maar Winnubst pakte de draad weer op. ‘Kort na de oorlog werden alle muzikanten van Den Helder opgeroepen voor een grote optocht. Heel bewoond Den Helder werd doorkruist’, aldus een terugblik in een uitgave van de Wintbuks. .’

Welvaart gloorde

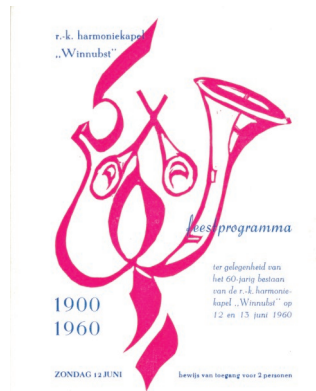
In naoorlogse jaren werd noot voor noot aan een nieuw repertoire gewerkt. Gestaaq maar vastberaden en onder leiding van de onvermoeibare dirigent H.B. Schenkels. En – niet onbelangrijk – met de zegen van meneer pastoor.

Met de jaren vijftig braken betere tijden aan. De wederopbouw was in volle gang en welvaart gloorde aan de horizon. Het waren de jaren van naar school en kantoor, rokende fabrieksschoorstenen, de aanleg van snelwegen en de eerste televisie-uitzendingen. C.C. Mahieu was nog altijd voorzitter en Arie Heijblok secretaris. De vereniging telde 51 leden, onder wie twee die de wieg van Winnubst nog hadden gezien: Gerrit en Harry Schilder. Wegens hun verdiensten kregen zij een medaille opgespeld. Ook Jan Schenkels, broer van de directeur, werd gehuldigd voor langdurig lidmaatschap, al vermelden de annalen niet hoelang Schenkels lid was. Hoe dan ook, hij kreeg een medaille en een rooktafel voor thuis. Over deze Schenkels valt nog een anekdote te vertellen. Het verhaal wil dat hij zijn spaarcenten voor de huwelijksuitzet aan Winnubst schonk dat toen in financieel zwaar weer verkeerde.

Gouden feest

Winnubst vierde haar gouden jubileum in het Casino aan de Molengracht, het voormalige gebouw van de RK Volksbond. In plaats van bloemen had de jubilaris te kennen gegeven een enveloppe op prijs te stellen. En enveloppes kwamen er. Volgens de Helderse Courant keek de penningmeester P.J.B. Boon steeds vrolijker naarmate de avond vorderde. Het speciaal ingestelde Jubileumfonds werd flink gespekt. Het was dik verdiend want Winnubst diende de gemeenschap 'met haar vrolijke muziek, met blijde ziel en blij hart', aldus de krant. De gestes kwamen uit verschillende hoeken van de Helderse samenleving: de Katholieke Arbeiders Bond KAB, de RK Middenstandsvereniging, de Helderse Gemeenschap (aangeboden door wethouder Piet van der Vaart), het Helderse Mannenkoor, de Helderse Sportraad, Ons Genoegen, gymnastiekvereniging OKK en buurtvereniging Tweede Vroonstraat. Maar ook oud-leden, donateurs en de dames van Winnubst deden een duit in het zakje.

Behalve contanten mocht Winnubst zich ook verheugen in cadeaus in natura, waaronder twee es bassen, twee korhoorns, twee klarinetten, twee trompetten en twee trombones. Een collectie om van te watertanden, aldus de Helderse Courant in een artikel van maandag 12 juni 1950. De jubileumreceptie werd geopend door P. Th Luijckx, voorzitter van het uitgebreide feestcomité. Deken A. H. Harst, burgemeester G. Rehorst en echtgenote, oud-burgervader Ritmeester, de wethouders Van der Vaart en Van Loo waren onder de prominenten.

Burgemeester Rehorst sprak de hoop uit dat Winnubst niet zou vergrijzen en hij deed een beroep op de jongeren om zich aan te sluiten bij de muziekvereniging. Toen ook al!

Voor het jubileumconcert in 1950 kwamen werken op de lesenaar als de Krönungsmarsch uit Meyerbeers opera Der Prophet. Verder Massenet's Phedre Overture. Hoofdschotel, aldus de Helderse Courant, was de Watermuzieksuite van Händel. Daarna speelde het orkest nog een selectie uit de operette der Vögelhändler, een Jubelmars en de mars Engelandvaarders als toegift.

Na de pauze volgde beschaafd en zedelijk verantwoord cabaret van het ensemble Tholen. The Musical Ramblers brachten de finishing touch aan. Het jubileumconcert werd op zondag 11, maandag 12 en dinsdag 13 juni gegeven. Drie uitvoeringen in een zaal van vierhonderd stoelen.

Onderdeel van het gouden jubileum was ook een avondconcert in het Julianapark en een rondgang door de binnenstad. Notabelen, felicitaties uit alle hoeken van de Helderse samenleving, volle zalen, dit alles onderstreept wel de belangrijke positie die Winnubst halverwege de vorige eeuw in het Helderse sociaal-culturele leven bekleedde.

1950 – 1960

In 1953 deed Winnubst voor het eerst sinds dertien jaar weer mee aan een concours. Aan de vooravond ervan speelde Nico Raadgers samen met H. Toes in het Casino het stuk A. Delbecq's Fantasie voor twee klarinetten. We schrijven dinsdag 14 april 1953. Ogenscheinlijk een detail, maar wel saillant, want anno 2010 maakt Nico Raadgers nog altijd deel uit van de hoofdmacht van Winnubst.

Ereafdeling

H.B Schenkels overleed op 26 juni 1954. Niet minder dan 36 jaar was hij onbetwist de muzikale leidsman geweest van de vereniging.

Jac Hertsworm trad in de voetsporen van zijn illustere voorganger. Onder de kersverse dirigent deed Winnubst zondag 9 december 1956 mee aan een landelijk concours van de Federatie van Diocesane Muziekbonden in het Concertgebouw van Amsterdam. De vereniging deed er aan mee als enige afgevaardigde van de provincie Noord-Holland. Een hele eer dus. De muzikale opponenten waren een orkest uit Gelderland, een gezelschap

uit Zuid-Holland en verder negen fanfares en harmonieën uit Noord-Brabant en Limburg. Winnubst speelde in de ereafde-

Hofkapel De Knorhanen rond 1965.

ling en scoorde daarin 279 punten, 21 te kort om de landelijke kampioenswimpel mee naar Den Helder te mogen nemen. Verplicht nummer op het concours was Elverhoy van Kuhlau, aldus een krantenverslag van 10 december 1956.

Illustere leden

Jac Hertsworm dirigeerde Winnubst tot 8 juni 1968 en ook hij mag gerekend worden tot de illustere leden van Winnubst. Over markante leden gesproken. H. Toes was er ook een. In 1912 werd hij op 15-jarige leeftijd lid en speelde zo'n halve

eeuw in het orkest, achtereenvolgens op piston, bariton, trombone en vanaf 1955 (!) tuba.

Toes speelde ook in 'Honger en dorst', een gelegheidsbandje dat de voorloper mag heten van de huidige blaaskapel de Knorhanen. De kapel van Toes was vooral actief op bruiloften en partijen. "Overall waar gul geschonken werd", zei hij in de krant van 16 februari 1973. Concerten van Winnubst, zo herinnerde Toes zich ook, duurden nooit langer dan tot half tien, waarna men een rondgang maakte door de stad, eindigend in een café. "De hele zwik muzikanten kwam al toetend en blazend binnen om een pilsje te vatten." De Knorhanen van nu staan dus in een oude traditie.

Weer een andere veteraan uit de eerste vijf, zes decennia van Winnubst was Coenraad Constant Mahieu, vanwege zijn voorkomen de kleine

grote man genoemd. Hij trad in 1922 aan als voorzitter om dit maar liefst 44 jaar te blijven. In 1907, Mahieu was toen 17 jaar, werd hij lid van Winnubst. Hij speelde de hoorn.

Winnubst was en is een vereniging van levenslange lidmaatschappen. Een 25-jarig jubileum valt niet echt op. Bij veertig

jaar begin je een beetje mee te tellen. Op gevaar af een kanjer ongenoemd te laten hier een paar namen: Arie Heijblok, lid vanaf 4 juni 1913, in 1968 erelid. Jaap Karsman, Freek Brondsema lid vanaf 1919 in 1970 het gouden bondsinsigne gekregen. Ook A.M. van Gessel en J.Th Wildenberg, waren mannen van het eerste uur en erelid van de vereniging. Win-

Drumband in jaren zestig opgericht, op de foto in Lüdenscheid, 1981.

nubst kent ook haar families, die van Toes, Snel, Ligteringen, Wildenberg en Latjes.

Winnubst sloot de jaren vijftig af als kampioen van Noord-Holland in zijn klasse.

1960 - 1970

Harmonie jaren zeventig.

Een nieuw decennium met nieuwe kansen én bedreigingen. De rock 'n roll die eind jaren vijftig al voorzichtig van zich had laten horen, brak door. En het zou nooit meer overgaan. Ook in Den Helder ontstond een levendige bandjescultuur. Op het eerste

gezicht een bedreiging voor de harmoniemuziek, maar muziek is muziek en dat bijt elkaar niet. Als er al sprake was van een bedreiging dan kwam die uit de hoek van de televisie. De welvaart nam zo'n vlucht dat bijna iedereen zich wel een beeldbuis kon veroorloven. Ontspanning en vermaak werd steeds meer binnenshuis gevonden en dat kon alleen maar ten koste gaan van sociaal-culturele verenigingen die het van de aloude gezelligheid in lokalen en zalen moesten hebben.

Fletser rooms

De veranderende tijd deed ook zijn invloed gelden op Winnubst. Het gemeenschappelijke, het familiere werd minder gevoeld en het roomse karakter fletser. Hoewel, we moeten ook weer niet overdrijven, want Den Helder was Amsterdam niet. Niks provo in de marinestad, hooguit wat bescheiden flo-

wer power op het Gemeentelijk Lyceum. Maar voor de rest bleef in Den Helder alles keurig overeind staan, het was ten-slotte nog maar net weer opgebouwd.

Winnubst 60 jaar

Op zondag 12 en maandag 13 juni 1960 vierde Winnubst haar zestigste verjaardag, een jubileum dat traditiegetrouw werd ingeluid met een misviering, gevolgd door een gezamenlijk ontbijt in zaal Laetitia aan de Spuistraat. In de middag volgde een receptie in het Casino aan de Molengracht. In de avonden gaf de harmonie daar een concert, waarin onder meer stukken werden gespeeld als De Jubileummars van H.B. Schenkels, Danses Polovtsiennes van Bordodine-Thiry en als zesde en laatste stuk de mars Vieux Camarades van C. Teike. Een mars als inzet en een mars als uitsmijter, dat was Winnubst zo gewend.

Het concert werd gevolgd door cabaret van De Schoenveters, een pretafdeling van de rk sportvereniging Wit Geel Wit, WGW. Na het cabaret was er dansen met muziek van The Sunny Side Boys onder leiding van Theo Schaatsenberg.

Maandag 13 juni werd het feestprogramma herhaald, ook aan de Molengracht. De penningmeester had overigens een grote hand in de feestelijkheden. Kort gezegd: geen bloemen maar wel een enveloppe, wat resulteerde in menig feestgift voor het instrumenten- en uniformenfonds.

In 1960 behaalde Winnubst de tweede prijs in de afdeling superieur op een concours in Amsterdam. Twee jaar later werd in Eindhoven een eerste prijs behaald.

Krabbetukkers

Ook in 1962 deed de nieuwe tijd zich gelden. Onder de grote rivieren werd carnaval gevierd. Dat konden de katholieken boven de Moerdijk dus ook, vonden zij. En zo zag in december 1962 in Hotel Bakker in de Spoorstraat de carnavalsvereniging de Krabbetukkers het levenslicht. Diep in zijn hart zal meneer pastoor er niet blij mee zijn geweest. Feestgedruis leidt de schaapjes alleen maar af van de kudde. Maar à la, het was niet anders. Ook Den

Gezamenlijk optreden harmonie en drumband.

Helder kreeg zijn carnavalsvereniging. Zij sproot voort uit gelederen van WGW en Winnubst. De eerste vrolijk gekostumeerde feestavonden werden gehouden in Huys Tydtverdryf, ook bekend als de Marinekantine aan de Kanaalweg. Daarbij was een muzikale hoofdrol weggelegd voor de Knorhanen die als hofkapel van prins carnaval, Pierre I, door de feestzalen trok.

Drumband

Weer een andere vernieuwing deed het jaar 1965 noteren met de oprichting van een drumband, bedoeld om het tamboerkorps nieuw leven inblazen. Van twaalf leden was dit verenigingsonderdeel gekrompen tot zeggen en schrijven één per-

soon, 'Jan van Voren'. Het broodje aapverhaal doet binnen de vereniging de ronde dat die Jan ooit doodgemoedereerd trommelend rechtdoor liep, terwijl het korps allang rechtsaf was geslagen.

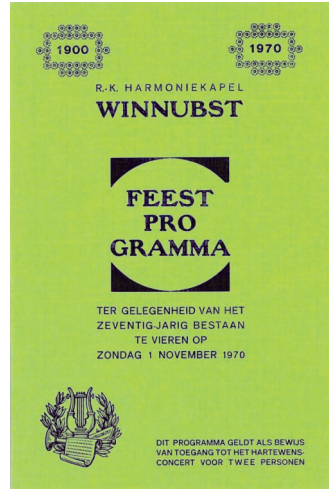
De drumband maakte een moeizaam begin; het materiaal was oud en gebrekkig en instructeurs kwamen en gingen. Totdat de oud-tamboer Ben Lienos als instructeur het heft in handen nam. Tot 1984 zou hij de drumband leiden. Het echtpaar Mulder zorgde voor de aankleding en zou dat tot omstreeks 1985 doen. De drumband begon met slechts een twaalfstal jongens en meisjes, maar groeide na verloop van tijd als kool.

Het eerste optreden was tijdens de Avondvierdaagse, waarschijnlijk die van 1966. In juni 1969 boekte de drumband een succes met een tweede prijs op een concours in Haarlem. Na verloop van tijd kwamen signaalhoorns de band versterken, wat het gezelschap tot een drumfanfare maakte. Weer wat later liepen majorettes mee met de drumfanfare.

Afscheid Hertsworm

Na veertien jaar dirigentschap nam Jac Hertsworm op zaterdag 8 juni 1968 afscheid met een concert.

Hertsworm was 80 jaar en vond het blijkbaar welletjes. Het concert was in de schouwburg en op het programma stonden onder meer de Radetzky Mars en Frères Joyeux. Als afscheidscadeau kreeg de dirigent een bandrecorder mee. Lang heeft Hertsworm niet kunnen terugblikken op zijn jaren bij Winnubst, want op 21 juli 1968 overleed hij plotseling tijdens familiebezoek in Arnhem. Onder gepaste klanken van Winnubst werd de oud-

Winnubst 70 jaar.

dirigent in Den Helder naar zijn laatste rustplaats gedragen. Hertsworm was eredirigent van Winnubst en droeg de eremedaille in goud verbonden aan de Orde van Oranje-Nassau. Postuum werd hem de pauselijke onderscheiding Pro Ecclesia toegekend. Van luchtiger aard waren titels als opperknorhaan en grootmeester der Krabbetukkers. Laus Th. Toes volgde Hertsworm op.

1970 - 1980

De roemruchte jaren zestig gingen naadloos over in het volgende decennium. Naadloos, maar niet geluidloos. Want de pop en rock vierden hoogtij. Maar Winnubst blies, trommelde en marcheerde stug door. De harmonie was zijn eigen subcultuur, maar dan wel een paar jaar ouder dan de nieuwe genres. 70 jaar Winnubst. De vereniging telde in 1970 drieënveertig leden die actief waren in de harmonie. Zo'n vijftig leden vormden de drumband. Een lenteconcert in de schouwburg was de opmaat voor de jubileumviering. Klapstuk, aldus een recensie in de Helderse Courant, was een gezamenlijk optreden van het orkest met de drumband onder leiding van Agnes Hoogenbosch. Het stuk Overlord moest tweemaal ten gehore gebracht worden, zo groot was het enthousiasme van de zaal. Zondag 1 november volgde de eigenlijke jubileumviering. Eerst met een mis in de Petrus en Pauluskerk met zang van het Groot Dames- en Herenkoor van de parochie onder leiding van Paul Sanders. In de middaguren volgde een receptie in Stella Maris waarop Marja Toes en Lenie Nissen de nieuwe uniformen showden. Lichtblauw, broek met witte bies, zilveren epauletten, koordje met krul rond de arm. De nieuwe uniformen waren bekostigd met loterijgeld. Zondagavond volgde het Hartewensconcert in de schouwburg. De leden zelf hadden er de stukken voor mogen aandragen, wat een oogst opleverde van zo'n honderdvijftig verzoeken.

Onder meer de Marsch der Medici, Finlandia en de Keizerwals met de mars Alte Kameraden als afsluiter, haalden de finale. Pierre Verburgt presenteerde het concert. Saillant detail: tijdens het concert pronkte het verenigingsvaandel op het podium. De meisjes van de drumband hadden de medailles en andere erekenen er een speciale poetsbeurt voor gegeven. Kom daar vandaag de dag eens om; het vaandel leidt een kwijnend bestaan in de vergeethoek van de vereniging.

Snufje sex

Na de pauze van het concert volgde vermaak, ‘een geblancheerde cabaretfantasie met veel noten, een snufje sex, een wolkje spot, een vleugje sentiment, een ietsjepietsie kritiek en veel voorkeursstemmen.’

Concert onder leiding van dirigent Laus Toes.

De sketches

werden gespeeld door een

aantal trouwe vrienden van de jubilaris Winnubst. Let op de aankondiging van een ‘snufje sex’... Jawel, de tijden veranderden, want voorheen was alleen al het wóórd taboe, laat staan dat het gebezigd werd in een officiële uitnodiging van Winnubst.

Een opvallende afwezige was oud-burgemeester mr G.D. Rehorst, die na zijn pensionering in Utrecht was gaan wonen. Rehorst, fervent supporter van Winnubst, stuurde een uitgebreid afbericht waarin hij de jubilaris uitgebreid lof toezwaai-

de. Rehorst roemde ook de verenigingsgeest. ‘De avonden van “Winnubst” waren eigenlijk grote familieavonden.’

Mister Winnubst

Nog een woordje apart voor Freek Brondsema, als zuivelhandelaar met een melkwijk een bekende verschijning in het Helderse. Dagelijks bestuurder van de vereniging was hij nooit, voor zover de archieven spreken, maar hij was wel een gekend gangmaker. Brondsema was eigenlijk

mister Winnubst. Zo was hij de animator van een loterij ter gelegenheid van het 70-jarig bestaan. Vijfduizend loten waren aangemaakt en de verkoop ervan bracht het lieve sommetje van 4914 gulden op. De eerste prijs was een vakantiereis ter waarde van 500 gulden. Een echte welvaarts prijs.

In het archief liggen de notulen van het ‘Feestcomité 1970’ en daaruit blijkt hoeveel tijd en energie de organisatoren in het jubileum hadden gestoken. J. Greuter was toentertijd voorzitter van de vereniging met J. Steeman als secretaris en W. Ligteringen als penningmeester. Het jubileumcomité bestond onder anderen uit Th Minneboo (voorzitter), B. Biegstraaten en J. Zoetelief. De heren J. Hoogendijk en A. van de Winkel vormden de ‘commissie vermaak, pers en propaganda’. Vele notulen van het jubileumcomité zijn van de hand van Pierre Verbugt.

Medaille Kerkrade 1978

Winnubst 75 jaar

Het 75-jarige Winnubst was zondag 25 mei gastheer van de eerste ronde van een Federatief Muziekconcours van de RK Bond van Harmonie- en Fanfarekorpsen in Noord-Holland. De avond ervoor opende de jubilaris het concours met een concert in de schouwburg. Winnubst speelde onder andere de

Moonlight Serenade en Pennsylvania 6-5000, modern werk dus. Tezelfdertijd werd op het plein voor de schouwburg een drumbandconcours gehouden. Henny Latjes had de algehele leiding over de wedstrijden. Tot de deelnemers behoorden onder andere de fanfare St Ceacilia uit Wervershoof en de harmonie Crescendo uit Purmerend. Achttien drumbands trommelden en marcheerden om de hoogste eer op het Julianaplein.

In november 1975 stond de vereniging nogmaals stil bij het jubileum met een receptie in zaal De Branding in Huisduinen. Namens het Winnubst-damescomité onder leiding van mevrouw Angevare werd een aantal nieuwe instrumenten aangeboden,

Frans Latjes en Kees-Jan Tuin aanstormend talent.

waaronder een nieuwe bariton, bekkens en bongas. Het IJE koor- onder leiding van Jan Zeegers – zong een medley van succesnummers van Winnubst gedurende 75 jaar. In een begeleidend praatje uitte Zeegers de klacht dat de belangstelling voor uitvoeringen van muziekverenigingen tanende was.

Finale

Het jubileumconcert van zondag 2 november in de schouwburg werd geopend met de mars Fanfare van Johan Wichers,

uitgevoerd door de kapel en de drumfanfare. Verder stond het stuk *La grande duchesse de Gerolstein* van Offenbach op het programma. Maar ook eigentijds werk, onder meer een selectie uit *Jesus Christ Superstar* en *Winchester Cathedral* van de Beatles. Voor dit concert had Henny Latjes een arrangement geschonken: *The thin red line* van Kenneth J. Alford.

Na de pauze van het concert stond Paul Sanders op de bok. De nog jonge Sanders nam bij deze gelegenheid afscheid, waarbij hij een metronoom als cadeau kreeg uit handen van voorzitter J. Greuter. De finale

van het concert bestond uit een gezamenlijk optreden van de harmonie en de drumband. *Swinging horses* was het nummer dat gespeeld werd.

Aparte vermelding verdient 25 juni 1978.

Winnubst gaf partij in het walhalla van de

harmoniemuziek: het Wereldmuziekconcours Kerkrade. De vereniging bracht het met 277 punten tot een tweede prijs in de sectie harmonie derde divisie. Het verplicht te spelen werk was *Kleine Speelmuziek* van H. Lijnschooten en het keuzewerk *Tableaux des Vosges* van M. Boekel. Met dit laatste werk leverde Winnubst een goede prestatie, noteerde het jurylid J.P. Laro. Winnubst hield een ruim bemeten oorkonde en een forse medaille, een echte plak, over aan het avontuur in Zuid-Limburg.

Herdenking met dirigent Laus Toes.

1980 - 1990

In 1981 reisde Winnubst met drie bussen vol af naar Lüdenscheid, om daar een stadsfeest op te luisteren. Met deze Duitse stad onderhield Nieuwediep jarenlang een jumelage. Het persoonlijke archief van Henny Latjes bevat een passagierslijst met namen als Frans Latjes, Arvid Tesselaar en Kees-Jan Tuin, de aanstormende generatie die tien jaar later de toon zou zetten. Niet alleen de kapel trad op in Lüdenscheid, ook de drumfanfare, de majorettes en de Egeländer Musikanten verzorgden optredens.

Op zaterdag 26 oktober 1985 hield het 85-jarige Winnubst onder leiding van Laus Toes een jubileumconcert in De Kampanje. Voorzitter toen was Henny Latjes. Bijzonder was de diapresentatie van Marja Sanders waarin foto's van de verschillende dirigenten en illustere orkestleden de revue passeerden. De opbouw van het concert sloot aan bij de geschiedenis van de vereniging. Begonnen werd met een makkelijk in het gehoor liggend stuk, de Tirailleursmars. De jaren twintig kwamen tot uitdrukking met 'Een morgen, een middag, een avond in Wenen' van Franz von Suppé. De jaren dertig met een wals. Verder de Clarinet Jubilee en medleys. Na de pauze volgden optredens van de Knorhanen, de Egeländer Musikanten onder leiding van Frans Latjes, en de majorettes van Jong Winnubst.

Drumfanfare

De drumfanfare had in 1985 eveneens wat te vieren, namelijk het 20-jarig bestaan. Ben Lienos, Joop Mulder en hun echtgenotes waren er al jaren de animators van.

In 1985 ook stonden de Knorhanen stil bij een bijzondere mijlpaal. De kapel bestond 22 jaar, twee maal elf, wat in carnavalskringen als een jubileum geldt. Opa Toes, ome Freek Brondsema, Tinus Bruin en andere illustere Winnubstianen

hadden in de loop der jaren deel uit gemaakt van de blaaskapel. Jac Hertsworm was lange tijd de eerste man en in later jaren waren dat successievelijk Laus en Jaap Toes. De laatste gaf in 1985 het stokje over aan Frans Latjes.

Verder werd tijdens het jubileum van '85 stilgestaan bij de Egeländer Musikanten, die eveneens onder leiding stonden van Frans Latjes. Traden de Knorhanen vooral op tijdens carnaval, de op Oostenrijk georiënteerde muzikanten kwamen op Koninginnedag en met Sinterklaas in actie. In de loop der jaren luisterden ze ook festiviteiten op in Lüdenscheid, speelden ze op een bierfeest in Anna Paulowna en een wijnfeest in Beverwijk. Het is maar een kleine greep uit de wapenfeiten van de Egeländers. De kapel was in 1976 opgericht door Jaap Toes.

Winnubst en Stedelijk

Bijzonder in 1986 was een gezamenlijk optreden van Winnubst en het Stedelijk Muziekkorps. Laus Toes en Miléne Boekhorst van het Stedelijk voerden de directie. Na het concert gingen stemmen op om de twee muziekverenigingen samen te laten gaan. De toenmalige voorzitter van Winnubst, Henny Latjes, was echter een verklaard tegenstander van deze gedachte. Zonder een fusie zijn er twee orkesten. Na een fusie slechts één, wat per saldo een aderlating voor de harmonie en fanfare in Den Helder zou betekenen, redeneerde Latjes. In vruchtbaarder bodem viel het idee voor een gezamenlijk jeugdorkest. Achtergrond hiervan was de gesloten opstelling van de toenmalige Helderse Muziekschool. Die verzorgde in de ogen van de Nieuwedieper hafabra-wereld een veel te theoretische opleiding. De school hield de leerlingen ook vast in eigen ensembles, zo vond Winnubst, waardoor er te weinig doorstroming plaats had naar de verschillende muziekverenigingen.

gingen in het Helderse. De eigen opleiding van Winnubst zou er komen, zij het niet eerder dan in de jaren negentig.

Federatiewimpel

Op 1 januari 1988 telde Winnubst 77 leden en 5 ereleden. In oktober verruilde de vereniging het verre van optimale onderkomen in de Haringvlietweg voor een eigen honk in de vroegere Torpschool in De Schooten.

Winnubst gaf op 5 november een najaarsconcert in een volle De Kampanje, met na de pauze Singing with Harmony samen met het IJE Koor.

De drumfanfare onder leiding van Sjaak Reinders behaalde een gele Federatiewimpel, wat inhield dat Winnubst zich kampioen van Nederland mocht noemen in de derde divisie drumfanfares. Het was de eerste landelijke wimpel in het 88-jarige bestaan van Winnubst, aldus het jaarverslag van de secretaris.

Winnubst presenteerde zich in 1988 tijdens een zestigtal gelegenheden. De Knorhanen en Egeländer kapel namen het leeuwendeel voor hun rekening. De drumband kwam achttien maal in actie en de harmonie negen keer.

Per 1 januari 1989 telde de vereniging 80 leden en 5 ereleden, zegt de ene bron. Een andere rept van 89 leden en 5 ereleden. De muzikale leiding was in handen van Laus Toes. Op 8 april volgde een tweede gezamenlijk optreden in de schouwburg met het Stedelijk onder leiding van Simon Boerke. Het concert trok vijfhonderd toeschouwers. 'Eenheid maakt macht', jubelde een recensent die kennelijk een voorstander was van het samengaan van de orkesten. Maar ook dit keer zou het er niet van komen.

Sombere toon

Alarmerende berichten in de Wintbuks van juni 1989. Winnubst had verstek laten gaan bij de intocht van de Avondvier-

daagse, hield geen open dag, gaf geen zomerconcert en verzorgde ook geen optreden tijdens de Franse Week die de Helderse binnenstad hield. Waar is Winnubst?, vroeg het toenmalige bestuur zich vertwijfeld af.

In hetzelfde blad klaagde dirigent Laus Toes over het repetitiebezoek dat te wensen overliet. Veertig procent van de leden was min of meer geregeld absent en een kwart van de drumband. De majorettes daarentegen waren trouwe repetitiebezoekers, wat de meisjes een felicitatie opleverde van het bestuur. “Daar moet de rest maar een voorbeeld aan nemen.... Zo blijft er niets over van Winnubst”, mopperde het bestuur in het verenigingsblad. “Wilt u zo het jubileumjaar ingaan?”

Een ander punt van zorg was de aanwas van nieuwe muzikanten. De harmonie telde een zevental klarinetleerlingen en slechts één leerling voor trombone. Dat hield dus niet over. Gitaar en keyboard zorgden voor concurrentie. Ook de drumband en de majorettes kampten met ledenverlies. Daarnaast viel het donateurbestand ten prooi aan vergrijzing. “Ze sterven letterlijk uit...” Aldus het clubblad. Of de vereniging er nu echt zo slecht voor stond, is de vraag. De bestuurstoon was hoe dan ook somber, op het bitse af.

Winnubst sloot het jaar 1988 af met een negatief saldo van 13.560,70 gulden, zo melden de notulen van de jaarvergadering van april 1989. Om te besparen werd besloten geen nieuwe maatuniformen voor de harmonie meer aan te schaffen. Een uniform kostte ongeveer vijfhonderd gulden. De aloude outfit werd vervangen door een zwarte broek en wit overhemd met strik, door de leden zelf aan te schaffen.

Positieve toon

Het bestuur nam afscheid van W.F. Ligteringen, sinds decennia schatbewaarder van de vereniging. Van 1954 tot 1986 fungeerde hij als eerste en van 1986 tot 1989 als tweede penningmeester. ‘De tijd is om gevlogen...’, zei de bestuursveteraan

bij zijn afscheid. Bij het sluiten van zijn kasboek was Ligeringen al 64 jaar lid van Winnubst.

De Wintbuks van december 1989 werd ingeleid door een nieuwe voorzitter, Jan Carsjens. Wat direct opvalt is zijn positieve toon. Hij prees de inzet van de drumband en majorettes op wedstrijden en het najaarsconcert van de harmonie, ondanks de negatieve berichtgeving in de Helderse Courant.

Carsjens doelde hier waarschijnlijk op een vernietigende recensie van J.J. Vaas van 28 oktober 1989. Winnubst, aldus Vaas, musiceert keurig op de precieze aanwijzingen van Laus Toes. Maar het is allemaal te traditioneel, voorspelbaar, niet verrassend. Er is geen heilige vonk, geen ontroering of vreugde, geen intens muziekgenot. “Daarvoor is een inspirator van formaat nodig. Een dirigent die meer is dan een correcte aangever van de maat en nuances”, haalde Vaas uit naar Toes. Een steen des aanstoots voor de recensent was de mars die het concert opende en afslot.

Voorts werd er niet langer dan drie kwartier gemusiceerd, waarna de pauze volgde, die velen overigens te baat namen om vroegtijdig naar huis te gaan. De Northland Bigband onder leiding van Reinout Weiffenbach kreeg de handen wel op elkaar, aldus Vaas die zijn pen diep in vitriool doopte. Een jubileumcommissie bereidde het 90-jarig bestaan voor. Het gezelschap bestond uit Henk Snel, Ton Bruinhout, Marijke Janson, René Kiljan, Jan Spaans en Gerard van Eijbergen. Kees Jan Tuin had de leiding gekregen over de Knorhanen en de Egeländer Kapel.

90-jarig bestaan

De vereniging telde op 1 januari: 89 leden en 4 ereleden. Eind 1990 waren het er 99. Wie wordt de honderdste, vroeg een opgeruimde voorzitter Carsjens zich af in de Wintbuks van december '90.

Winnubst vierde zijn 90-jarig bestaan op 28 januari met een midwinterconcert in het Torphuis, het toenmalige verenigingshonk. Dirigent en algeheel muzikaal leider was Laus Toes. Sjaak Reinders was de instructeur van de drumband en Sonja Vermeulen de tambour-maître. Marijke Janson leidde de majorettes.

Brand

Op 25 februari werd de vereniging opgeschrikt door

een brand in het clubhonk. Het gaf een 'smerige aanblik' aldus een jaarverslag en een geplande onderlinge solistendag kon geen doorgang vinden.

Het jubilerende Winnubst stond zondag 10 juni centraal in een mis in de Nicolaaskerk. Aansluitend was er een koffieconcert in het Torphuis, waar daags te voren een receptie was gegeven met aansluitend een feestavond. Ter gelegenheid van het jubileum besteedde Marinus Vermooten een uitzending van het lokale LOS radioprogramma Nostalgia aan Winnubst. De leden J. Mulder, J. Steeman en J. Greuter werden bevraagd. Vermooten heeft al zijn vraaggesprekken bewaard, dus de stemmen van de toenmalige veteranen moeten op band staan en nog te beluisteren zijn. In 1990 was Jan Steeman met 84 jaar het oudst spelende lid. Genoemd drietal en W. Ligteringen werden tijdens het najaarsconcert in november met een herinneringsbord gehuldigd voor hun 65-jarig lidmaatschap.

Op zaterdag 3 november volgde in de schouwburg een na-jaarsconcert met zeshonderd man en vrouw publiek. Dit keer een lovend stuk in de Helderse Courant. De recensent vond Winnubst zeer afwisselend spelen met onder meer stukken als de English Suite en Twins. Hoofdschotel van de avond was de '90 Nieuwsshow, waarin alle onderdelen van de vereniging aan bod kwamen: de drumband, de majorettes, minirettes en de hofkapel. De nazit kwam voor rekening van de Egeländer Musikanten.

Mega concours

Winnubst pakte in het jubileumjaar niet alleen uit met eigen concerten. Zij was ook de gastvereniging van een concours voor hafabra op 4 november in de schouwburg. Het had plaats onder toezicht van de RK Noordhollandse Bond van Muziekverenigingen.

Burgemeester J. Gmelich Meijling schreef een warm voorwoord in het programmaboekje van het concours. 'Winnubst is negentig jaar en springlevend', jubelde de eerste burger. Onder de noemer 'Winnubst 90' traden zestien orkesten van vijf afdelingen van 10 tot 10 uur op in schouwburg De Kampanje. Al met al ging het om een duizendtal muzikanten. Alleen al Soli uit Driehuis was honderd man sterk afgereisd naar Nieuwediep. Elk orkest had een half uur de tijd om zich te bewijzen in zijn klasse. Winnubst zelf deed overigens niet mee aan de marathon; de vereniging had haar handen al vol aan de organisatie van het concours. Winnaar ervan was Kunst naar Kracht uit De Goorn. De Fanfare Hildegardis uit Tuitjenhorn eindigde op de tweede plaats. De organisatie van het concours had meer dan een jaar gevegd, met vader Henny en zoon Frans Latjes als de grote aanjagers. Maar zonder de vele vrijwilligers uit de vereniging zelf was de muziekdag natuurlijk niet van de grond gekomen. De drumfanfare, die 25

jaar bestond, en de majorettes hielden op 25 november een eigen concours.

1990 - 2000

Het jubileumjaar 1990 was een succes, maar dit kon niet verhullen dat ‘de klad zat in de Helderse hafabra’, zoals Frans Latjes het verwoordde in een kranteninterview. Omstreeks 1980 telde Winnubst 189 leden en in 1990 waren dat er nog circa 100; van wie er veertig in de harmonie speelden. De dalende lijn zette door, want in 1991 was Winnubst nog 95 man en vrouw sterk.

Afscheid Laus Toes

De algemene ledenvergadering van april 1991 stelde vast dat de belangstelling voor zoiets als een solistenconcours tanende was. Het zoveelste teken dat de tijden veranderd waren. Want soleren, dat kon Winnubst vanouds als de beste. Ooit was het dé specialiteit van de familie Toes. Henk, Jaap en Laus sleepten er vele prijzen mee in de wacht. Ook bleek de vereniging huiverachtig te zijn voor orkestwedstrijden. De bezetting van de harmonie was er te klein voor, vond men.

Minder leden, geen concoursen meer. Je zou denken dat Winnubst in mineur was. Er zal wat geknaagd hebben, maar de sfeer binnen de vereniging was goed. Zo was er in augustus het samenhorighedenweekend: kamperen in het Friese Bakhuisen. En voorzitter Jan Carsjens schreef bemoedigende woorden in het verenigingsblad. Bij uitvoeringen valt op hoe betrokken het publiek is bij Winnubst, noteerde de preses. ‘En Winnubst oogst mooie recensies in de plaatselijke pers....’ Eind 1992 gaf Laus Toes het stokje over aan de toen 37-jarige Tseard Verbeek. Hij zou slechts kort aanblijven, maar onder Verbeek gingen de luiken wel open; Winnubst ging de boer op. Bijvoorbeeld naar basisscholen om verschillende muziek-

instrumenten te demonstreren, waarbij de kinderen ze zelf ook eens mochten proberen. Verbeek gaf ook de aanzet tot een jeugdorkest. Maar hij kon zijn karwei niet afmaken, omdat een nieuwe baan het hem geografisch onmogelijk maakte om langer bij Winnubst te blijven. Verbeek werd opgevolgd door een oud-leerling van hem: Metsje Cnossen.

Blaasfestival

Jarenlang had de drumfanfare in de derde afdeling geacteerd, maar in 1993 promoveerde de groep op een concours in Gorkum toch maar mooi naar de tweede klasse.

Ook de Knorhanen trokken er hard aan om de blaasmuziek in het algemeen en Winnubst in het bijzonder onder de aandacht van een zo breed mogelijk publiek te brengen. Op zaterdag 1 mei 1993 gaf de kapel met een eigen blaasfestival een mooi visitekaartje af in de Helderse binnenstad. Het was overigens de tweede editie, want in 1992 hadden de Knorhanen ook al van zich laten horen tijdens de Bloemendagen die in het stadscentrum werden gehouden.

Voorzitter Carsjens kenschetste 1993 als een goed jaar, vooral vanwege een groeiend aantal – meest jonge - leden. Zo had Bert Ligteringen een vijftiental klarinetleerlingen onder zijn hoede. Carsjens schreef deze heugelijke ontwikkelingen toe aan de schoolconcerten die Winnubst was gaan geven.

In mei 1994 herhaalden de Knorhanen hun kunstje met het derde Knorhanen Muziek Festival in de Helderse binnenstad. Het feest speelde zich onder andere af in een grote tent op de kop van de Beatrixstraat. De harmonie deed er ook aan mee, evenals de Sea Side Jazz Band, Shannah en Peter Derks en de Friese Big Band uit Sneek.

Exit drumfanfare

De drumfanfare stierf een eenzame dood. Het wegvallen van deze afdeling deed de animo bij de majorettes van Winnubst verflauwen. Hun aantal liep sterk terug zodat even gedacht

werd aan opheffing. Maar het bestuur besloot er de schou- ders onder te zetten. De overge- bleven meisjes haalden voor Win- nubst trou- wens vele prijzen binnen.

Metsje Cnossen ruim tien jaar dirigent.

Per 1 januari 1995 telde de vereniging 104 leden, 3 ereleden en 1 eredirigent. Hoe was het halverwege de jaren negentig gesteld met de hafabra in de regio en de provincie? Een begin van een antwoord is af te leiden uit het ledental van de toen- malige RK Noordhollandse Bond van Muziekverenigingen. Onder deze koepel waren - van de Noordkop tot en met 't Gooi - 37 verenigingen actief: 14 harmonieën, 20 fanfares, 19 drumbands, 9 majorettegroepen, 6 drumfanfares, 2 showbands en 1 brassband.

En hoe stak de Helderse hafabra in elkaar? De gemeentegids van 1995 maakt melding van vijf orkesten. Het Helders Fan- fare Corps, Kunstzin Julianadorp, het Stedelijk Muziekkorps, het korps van het Leger des Heils en Winnubst. Al met al nog

een redelijk aanbod. Toch was er reden tot zorg. Aanmelding van nieuwe en vooral jonge leden was geen vanzelfsprekendheid meer en zoals hierboven al gezegd, de doorstroming van de Helderse Muziekschool naar Winnubst was verwaarloosbaar. Voorts leek het publiek minder waardering te hebben voor de harmoniemuziek. Dit alles deed binnen de vereniging een gevoel voor urgentie de kop opsteken. Er moest iets gebeuren wilde Winnubst zijn honderdste verjaardag halen.

Toekomstvisie

Anno 2010 weten we dat de vereniging die mijlpaal inderdaad zou passeren. Verantwoordelijk ervoor was het bestuur onder leiding van voorzitter Frans Latjes (1960) met Kees-Jan Tuin (1968) als vice-voorzitter en Metsje Cnossen (1969) als dirigent.

Er moest, vond Latjes cs, meer lijn in de vereniging komen, meer ambitie, Winnubst kon ook professioneler. Dit was de achterliggende gedachte van de toekomstvisie die het jonge bestuur lanceerde: het Beleidsplan Winnubst 1995 – 2000.

Geheel in de geest van de jaren negentig hoorde er een missie bij: muziek maken op niveau maar met behoud van plezier. Nieuwe muzikale ambities werden hier gekoppeld aan de al-

oude familiale waarden van Winnubst. Presteren en gezellig-

A poster for a concert titled "Winnubst on fire". The background is a vibrant, fiery orange and red, with a woman in a white lace top smiling in the foreground. The text on the poster includes:

Winnubst on fire
CONCERT VAN MUZIEKVERENIGING
"WINNUBST"
MET MEDEWERKING VAN:
WINNUBST A-ORKEST
SIGRID HOF
COMBO BOOMERANG
MUZIKALE LEIDING
METSJE CNOSSEN
ZATERDAG 1 JUNI 2002
AANVANG 20.15 UUR
DE KAMPANJE
BERNHARDPLEIN – DEN HELDER
DEZE KAART IS TEvens TOEGANGSBEWIJS VOOR 1 PERSOON

heid dienden hand in hand te gaan. Zo waren volle zalen en een hernieuwde deelname aan het prestigieuze Wereldmuziek Concours in Kerkrade concrete doelen van het plan. Te bereiken door een verjongd orkest met daarin talent uit eigen kweekvijver, lees een eigen muziekopleiding.

Het nieuwe beleid legde de lat weliswaar hoog, maar door de inzet en het elan waarmee het bestuur en de technische leiding aan de slag gingen, werden vele doelen gehaald. Neem de concerten. Hiervoor werd een nieuwe formule bedacht: het promsconcert oftewel een uitvoering met een thema en inbreng van een speciale gast. Het moest een avondje uit zijn, waarvoor een groot publiek bereid was naar de schouwburg te komen. En de mensen kwamen; de concerten nieuwe stijl waren van meet af aan een succes en groeiden uit tot hét uithangbord van Winnubst. Ook de eigen muziekopleiding met professionele docenten kwam van de grond. Leerlingen stroomden toe en om orkestervaring op te doen werd een Opstap-orkest geformeerd.

Professioneel

De stroomlijning van de vereniging ging overigens wel hand in hand met een zekere verzakelijking. Zo moest ieder lid streven naar een eigen instrument. Je kon het zelf aanschaffen, maar ook huren van de vereniging, terwijl daarnaast huurkoop een mogelijkheid was. Grote en dure instrumenten bleven buiten deze regelingen.

Een vereniging op professionele leest geschoeid maakt meer kosten; de dirigent moet betaald, de eigen muziekdocenten natuurlijk ook, enzovoorts. Het beleidsplan voorzag hierin door meer optredens te geven en meer leden en donateurs te werven. Maar ook sponsors moesten geld in het verenigingslaasje brengen. Onder Latjes-Tuin werd het Helderse en regionale bedrijfsleven dan ook bestookt met sponsorverzoeken.

Tot op de dag van vandaag is dit staande praktijk van Winnubst.

Groei en bloei

Het beleidsplan 1995 deed Winnubst groeien en bloeien. De verenigingsverslagen van 1996 en 1997 laten daar geen misverstand over bestaan. In 1994 telde de vereniging een veertigtal muzikanten en zes leerlingen. Na 1995 groeide het A-orkest uit tot vijfenvijftig leden en genoten niet minder dan tachtig jongeren en volwassenen muzikales bij Winnubst. Het promsconcert van 1996 met Shannah en Ron Dijkstra en dat van 1997 met Harry Slinger trokken een uitverkochte zaal. Voor het concert met Slinger hadden met gemak elfhonderd kaarten verkocht kunnen worden, terwijl De Kampanje niet meer dan zevenhonderd stoelen telt. Met de nieuwe concertformule zette Winnubst onmiskenbaar een trend in hafabra binnen en buiten Den Helder.

Vele bekende artiesten zouden Harry Slinger volgen, onder wie ex Dolly Dot Ria Brieffies, Margriet Eshuijs en Joseph Custers. ‘Stuk voor stuk concerten die één ding gemeen hebben: een avond uit zoals het hoort. Afwisseling, actie, gevoelig en verrassend.’ Aldus de oud-secretaris Jan Klopstra in een sponsorbrief.

Oog voor traditie

Winnubst vernieuwde zichzelf voortvarend, maar hield ook oog voor traditie. Zo waren halverwege de jaren negentig nog altijd oude getrouwen actief. Bijvoorbeeld Joop Mulder die in 1995 niet minder dan 72 jaar lid was. Hem viel een daverend afscheid ten deel. Goud voor Mulder en hetzelfde eremetaal voor de heren Steeman en Ligteringen die eveneens in 1995 afscheid namen, beiden ook meer dan 70 jaar lid. ‘Ome’ Jan Steeman overleed op 88-jarige leeftijd, een week na het laatste concert waaraan hij meewerkte. Als rasechte Winnubsti-

aan had hij het in zijn laatste dagen nog mogen meemaken dat zijn muziekvereniging de stijgende lijn weer te pakken had. W.F. Ligteringen overleed eind 1996 en het erelid Joop Mulder in 1999.

‘Ome’ Joop was ruim driekwart eeuw lid geweest van Winnubst en is daarmee waarschijnlijk recordhouder. ‘Wat blijft is de goede herinnering aan zijn persoon en inzet’, aldus de bestuursnotulen van september 1999.

Jongste jeugd op ludiek concours.

Nieuw lokaal

Het ging Winnubst goed na 1995, maar er was ook ongerief. Zo stond het verenigingsgebouw, de oude Torpschool, op de slooplijst. Dus moest de harmonie met heel haar hebben en houden omzien naar een nieuw onderkomen. Het werd gevonden in de Elzenstraat, waar Winnubst in januari 1997 een vleugel van een voormalige school betrok.

Gerard van Eijbergen en Ton Bruinhout waren de voortrekkers van de verhuizing. Het duo nam ook het beheer van het nieuwe gebouw en de bar ter hand. De ‘Elzenstraat’ werd officieel geopend door de toenmalige cultuurwethouder Mervyn Stegers die zich een weg naar binnen baande door een kartonnen deur stuk te slaan.

Uit jasje groeien

Winnubst was zo succesvol dat zij uit haar jasje dreigde te groeien. Zo was er niet voor iedere leerling plaats in het Opstap-orkest. Er waren gewoonweg te veel nieuwelingen. Ook de scheefgroei in de bezetting van de instrumenten speelde de vereniging parten. Er waren te veel saxofonisten, terwijl slechts weinigen zich aan zwaar koper waagden. Het is een probleem waar de vereniging anno 2010 nog steeds mee kampt.

Hoe dan ook: het bestuur overwoog de oprichting van een B-orkest. Het zou tussen het opstapniveau en de harmonie in komen te staan. Daarnaast zette het bestuur Music by Kids op, een muziekdag van en door de jeugd. Op 7 december 1997 was de eerste editie.

Los Knorros

De Knorhanen maakten in oktober '97 een tripje naar Spanje. Op zichzelf geen wereldschokkende onderneming, maar de invitatie ervoor aan de orkestleden is wel het citeren waard. 'We schijnen daar aangekondigd te worden als Los Knorros. Het is een bijzonder gezellige maar zware week', schreef kapelmeester Kees-Jan Tuin. 'Het is ook een natte week vol met ruige feesten, zwembadsessies, paard met bas rijden, stieren kantelen en ritjes in politieauto's met lampen op het dak en nog veel meer....'

Dan die andere afdeling van Winnubst. De majorettes. Sinds de teloorgang van de drumfanfare was er afstand ontstaan tussen de muziek en het twirlen. Net als de Knorhanen waren de majorettes een buitenbeentje. Maar niet zonder succes, want jaar na jaar behaalden de meisjes onder leiding van Elma Bakelaar en Monique Brouwer vele prijzen op evenzoveel concoursen. Zoals in november 1996 toen de meiden van Winnubst vier nationale titels veroverden. En in 1997 behaalden ze nog eens tientallen medailles op onder meer solistenwed-

strijden her en der in het land. Maar toch voelde de afdeling zich ondergewaardeerd. Zo beklagde Monique Brouwer zich er begin '97 bij het bestuur over dat de twirlsters, zoals de majorettes inmiddels heetten, zo weinig aandacht kregen in de plaatselijke pers. Het is een verwijt dat de schrijver van deze kroniek zich mag aantrekken, daar hij destijds deel uit maakte van het lokale journaal.

Petra Elbertsen, Bert Willemsen (midden) en Frank van Gemert.

Winnubst op de kaart

De twirlsters trokken van wedstrijd naar wedstrijd en oogstten succes. Maar ook de harmonie had haar zinnen gezet op eremetaal, zoals hiervoor al werd opgemerkt bij de bespreking van het beleidsplan. Kerkrade 2001 was het doel en promoties naar hogere klassen de tussenliggende stations. Onder leiding van Metsje Cnossen deed Winnubst op 9 november 1997 mee aan een federatieve concertwedstrijd in Poeldijk. Het was voor het eerst sinds 1984 dat de Helderse harmonie zich op een concours vertoonde. Niet zonder succes, want prompt promoveerde het orkest van de introductieafdeling naar de eerste afdeling. Uitgevoerde werken waren Diogenes van Jacob de Haan en de Overture pour un matin d'automne van Serge Lancen. Het concours werd gehouden onder auspiciën

van de Federatie van Katholieke Muziekbonden in Nederland. Het diploma van de wedstrijd en de juryrapporten zijn in het archief te vinden.

Een groeiende en bloeiende vereniging, furore binnen en buiten de stad voor de harmonie en de twirlsters. En voor Los Knorros zelfs in zonnige Mediterrane streken. Winnubst stond op de kaart en ging springlevend zijn 100e verjaardag tege-
moet.

De vereniging was begin 1998 167 jongens, meisjes, mannen en vrouwen sterk. Er waren één erelid en één eredirigent, Laus Toes. Marianne Deurloo zou in de loop van het jaar het bestuur komen versterken. De begroting voor 1998 beliep 123.300 gulden. Winnubst was sterk en gezond, de blik gericht op de toekomst.

Op naar eeuwfeest

Een jubileumcomité was druk in de weer met de voorbereiding van het eeuwfeest. Onder anderen Monique Slot, Sietske de Boer, Ap Broertjes, Gerard van Eijbergen en Ton Bruinhout waren er de aanjagers van. In een speciaal jubileumpotje zat 2200 gulden. Niet voldoende, dus stelde het bestuur alles in het werk om sponsorgeld binnen te halen. In de loop van 1999 werden de hoofdsponsors bekend: bouwbedrijf K. Dekker uit Krabbendam, bouwbedrijf Tuin, Vepa, makelaardij Van Keulen en installateur Wilms.

Voor 28 en 29 mei stond het Concert van de Eeuw op het programma met medewerking van het Nieuwedieper Visserkoor. Margriet Eshuys was uitgenodigd als speciale gaste.

Het rommelde wat in de vereniging; de twirlsters wilden meer financiële armslag hebben van het bestuur, om de toekomst veilig te stellen. Overigens won deze afdeling in 1999 weer tientallen eerste prijzen op wedstrijden in Den Helder, Heemskerk, Noordwijkerhout, Sneek en Nederweert.

De muziekafdeling bestond uit een opleiding met een zestal docenten en drie orkesten. ‘Na vijf jaar zaaien gaan we nu oogsten’, stelde voorzitter Frans Latjes vast op de jaarvergadering. Maartje Peek kreeg de leiding over wat toen het C-orkest heette.

Hoogtepunt was verder Music by Kids naar Oostenrijk, van 24 tot en met 31 juli 1999. Het jeugdorkest gaf optredens in Lofer, Zell am See, Salzburg, Wattens en Innsbrück. Vijfentwintig jonkies waren mee, onder wie trompettist Coos Zwagerman, die zich later zou ontpoppen als een van de grootste zonen van Winnubst.

Het kon niet uitblijven: op 7 november 1999 promoveerde Winnubst op een concours in Noordwijkerhout naar de klasse uitmuntend, het op twee na hoogste niveau voor amateurorkesten.

Koninklijk?

Met het oog op het 100-jarig bestaan stelde het bestuur pogingen in het werk om het predicaat ‘Koninklijk’ toegekend te krijgen. Dit feest ging evenwel niet door. De gemeente, die er kennelijk iets over te zeggen heeft, wees erop dat Den Helder meerdere muziekverenigingen kent met wortels die behoorlijk ver terug gaan in de tijd. B en W wilden geen precedent scheppen door Winnubst het predicaat toe te kennen. De gemeente doneerde wel 250 gulden uit waardering voor het jubileum.

Winnubst stevende af op het grote jubileum. ‘Op de drempel van het 100-jarig bestaan vertoont Winnubst nog steeds een expansief karakter’, jubelde het bestuur in een terugblik op 1999. Voorwaar een hele prestatie gelet op de veranderende maatschappelijke beleving van het verenigingsleven in het algemeen. Laat het jaar 2000 een topjaar worden. Winnubst is immers nog maar 100 jaar jong.’

Twirlsters stappen uit

Het magische jaar 2000 diende zich aan, het jaar van het eeuwfeest. Winnubst telde per 1 januari 152 leden, één erelid en één eredirigent. De vereniging had een gezonde bloos op de wangen en ademde een en al vitaliteit. Niettemin verschenen er wolken aan de hemel. De twirlsters voelden zich niet meer senang onder de vleugels van de oude moedervereniging. De afdeling was loyaal en acteerde onder het vaandel van Winnubst, maar zocht ondertussen wel toenadering tot andere verenigingen. Dit laatste betekende dat de twirlsters Winnubst op enig moment zouden verlaten, welk moment zich op 1 januari 2001 aandeed met de formele overstap van de afdeling naar buurtvereniging Piet Hein in de Van Galenbuurt.

Zware donderwolk

Financieel was er ook een wolkje aan de hemel, zeg maar een zware donderwolk. Er ging een slordige elf duizend gulden meer uit (170 duizend gulden) dan er binnenkwam (159 duizend). Vooral de opleidingskosten waren debet aan het tekort. Ook de rechten die voor het repertoire moesten worden betaald, drukten behoorlijk op de begroting. Daartegenover stond een gestaag dalend aantal donateurs. Besloten werd om het tekort binnen anderhalf jaar weg te werken door elke verenigingsafdeling verantwoordelijk te maken voor de eigen financiën.

Maar daar bleef het niet bij. Het besef was doorgedrongen dat de lasten voor de muziekopleiding op den duur niet meer opgebracht konden worden. Daarom besloot Winnubst om de koers te verleggen. Triade zou de opleidingen kunnen overnemen, waarna de lessen bij deze organisatie konden worden ingekocht. Met subsidie van de gemeente wel te verstaan, omdat muzikale vorming van jeugd en volwassenen nu eenmaal een zaak van algemeen belang is.

Het boven de macht groeien van de opleidingen zette het bestuur verder aan het denken. Het kwartet Latjes, Tuin, secretaris Jan Klopstra en penningmeester Arvid Tesselaar gooiden er zelfs een brainstormsessie tegenaan. De slotsom ervan - medio mei 2000 - was dat Winnubst een stap terug moest doen. Dit kwam dan neer op één groot concert per jaar en minder kosten. Back to basic was het nieuwe motto.

Il Cento Concerto.

15 juni 2000. De RK *Dirigent Bert Willemsen.*

Muziekvereniging

Winnubst bestaat 100 jaar. Het feest werd niet op of rond die datum gevierd, maar op zaterdag 30 september in de schouwburg met in de middag een reünie, gevolgd door een gezamenlijke maaltijd met een concert toe. Het formele eeuwfeest werd op zondag 1 oktober gevierd met het jubileumconcert Il Cento Concerto.

Het eeuwfeest werd gevierd, er was een reünie, een concert en het jubileumcomité had zich er het vuur voor uit de sloffen gelopen. Maar toch was het allemaal wat bleek en magertjes. Zeker vergeleken met eerdere jubilea. Neem het 50-jarig bestaan. Dat was met recht een gouden jubileum. Daar liepen de notabelen, zuster- en aanverwante verenigingen voor uit. Of neem het feest rond 90 jaar Winnubst met daaraan vastgeknoopt het groots opgezette muziekconcours in De Kampanje.

Het eeuwfeest haalde het niet bij deze festiviteiten. Opvallend is ook dat de najubel zo flauw was, ja eigenlijk ontbrak. De bestuursnotulen van 31 oktober vermelden slechts dat ‘de jubileumviering goed is verlopen en financieel ook goed afgewikkeld.’

Adel verplicht

Maar er was dan ook iets aan hand. Niet alleen de twirlsters hadden te kennen gegeven te willen verkassen, ook het humeur van harmonie en dirigent was bewolkt. Het orkest morde over te moeilijke muziekstukken en de manier waarop die ingestudeerd moesten worden. Het repertoire vergde veel concentratie, geduld en intensief repeteren. Dirigent Metsje Cnossen was zich bewust van het gemopper, maar handelde vanuit de ambitie om het bereikte niveau van uitmuntendheid gestand te doen. Adel verplicht en het was toch de missie van Winnubst om harmoniemuziek op niveau te maken? Het bestuur vergaderde erover, met als uitkomst dat een betere en open communicatie tussen orkest, bestuur en directie beterschap moest brengen.

Bar verenigingsgebouw Elzenstraat 36.

Droevig nieuws

Droevig nieuws bereikte de vereniging in december 2000 met het overlijden van Laurentius Theodorus (Laus) Toes. Hij was zestig jaar lid van Winnubst geweest, waarvan 25 jaar als dirigent. Ook in december 2000 gaf Frans Latjes het bestuur te kennen dat het

actief op zoek moest gaan naar een nieuwe voorzitter.

2000 - 2010

Op 1 januari 2001 bestond de vereniging uit 126 leden, beduidend minder dan een jaar eerder. Maar de vereniging had dan ook geen twirlafdeling meer. Het bestuur was druk op zoek naar opvolgers.

Het promsconcert was op 19 mei, met Marco Bakker als hoofdgast. Het optreden viel tegen; de solist miste bezieling en was niet tekstvast.

Op 4 november reisde Winnubst af naar Noordwijkerhout voor een concours. Het zou een domper worden. Een van de stukken die Winnubst had ingestudeerd - Post Fata Viresco van L. Vliex – vol-

deed niet aan de reglementen voor concoursen voor harmonie, fanfare en brassbands. Dit kwam pas aan het licht op de wedstrijddag zelf. Te elfder ure werd met de wedstrijdler afgesproken dat Winnubst daarom buiten mededinging zou

Voorzitter Jaap Sneep.

spelen, maar dat de jury wél een informeel oordeel zou vellen over de prestaties. Er werd gespeeld, maar wat bleek? De jury velde geen oordeel. Winnubst ervoer dit als een blamage. Pas na heftig aandringen van voorzitter Latjes en dirigente Cnossen waren een paar juryleden bereid om alsnog een waardering te geven aan de verrichtingen van het orkest.

Naar concours

Op de jaarvergadering van 19 november 2001 stelden de bestuursleden Henny Latjes en René Kiljan zich niet herkiesbaar. Henny Latjes had meer dan dertig jaar deel uit gemaakt van het bestuur, waarvan tien jaar als voorzitter. De financiële problemen die in 2000 de kop op staken, bleken overwonnen te zijn. Het tekort van 11 mille was omgeboegen in een batig saldo van 2600 gulden. Tijdens de vergadering ontspan zich ook een discussie over de vraag of de vereniging nu wel of niet moest deelnemen aan concoursen. De dirigent vond het vanzelfsprekend, indachtig het beleidsplan dat nu eenmaal muziek maken op niveau bepleitte en besloten werd om de ingeslagen weg te blijven volgen, dat wil zeggen om de twee jaar deelname aan een concours.

Vaandel anno 2010

Nieuw bestuur

Op het nieuwjaarsconcert in De Kampanje werd Henny Latjes voor bewezen inzet en diensten uitgeroepen tot erelid. Het bestuur bestond uit vertrekkende oudgedienden en jong bloed. Voorzitter Latjes, vice-voorzitter Tuin, penningmeester Arvid Tesselaar stonden op het punt hun functie over te dragen. Nieuwe bestuursleden waren Jaap Sneep, Margreeth van Kesteren en Frank van Straaten. Marianne Deurloo, Frits van der Vliet en secretaris Jan Klopstra bleven aan. Jaap Sneep zou in de herfst het voorzitterschap overnemen van Frans Latjes die de vereniging acht jaar had aangevoerd. Latjes gaf het nieuwe bestuur het advies mee om constant te denken ‘aan wat je als vereniging wilt en wat je als vereniging kan.’ Het nieuwe bestuur kwam volledig op sterkte door toetreding van Martine Scholten.

Het promsconcert had op 1 juni plaats met Sigrid Hof als speciale gast. Winnubst on fire was het thema. Ook concerteerde Winnubst op Fort Kijkduin en hadden de leden van het B- en C-orkest een eigen 'proms' in de vorm van Kids in Konsurt. Deze formule bestaat nog altijd. Het seizoen voor de zomervakantie werd afgesloten met een concert op het strand, op het terras van beachclub Citadel.

Gesteggel

Er was gesteggel met Triade en de gemeente over de overname van de opleidingen en de daarmee verbonden subsidie. Maar in mei 2002 zou het er dan eindelijk van komen. De leerlingen bleven lid van Winnubst. Iedere leerling kreeg korting bij Triade, zijnde de subsidie van de gemeente. Docenten, onder wie dirigent Metsje Cnossen, maakten de overstap naar Triade of ze verlieten Winnubst.

De opleidingen waren nog niet de deur uit of een ander probleem diende zich aan. De huisvesting. De gemeente was van zins om de locatie Elzenstraat te herontwikkelen met onder meer woningbouw en daartoe ging de grond onder het Winnubstgebouw in de verkoop. Of de vereniging wilde omzien naar een nieuw onderkomen, was het beleefde verzoek vanuit het stadhuis. De vereniging werd ook opgezadeld met een fikse huurverhoging, die Winnubst onverwijld aanvocht. De verhoging vloeide voort uit het marktconforme denken dat ook in het stadhuis aan de Bijlweg zijn intrede had gedaan.

De huurperikelen waren de inleiding van een jarenlang slepende zaak waarover het huidige bestuur een boek zou kunnen schrijven, overigens wel een onleesbaar werk. Overleg na overleg zou zich aandienen, de ene na de andere mogelijke locatie kwam voorbij. De brede school aan de IJsselmeerstraat, het vroeger muziekkoepletje van het oude Gemeentelijk Lyceum aan de Molukkenstraat, een zolder op Willemsoord enzovoorts. Een gewoon mens zou er urenlang van wor-

den. Zo niet het bestuur Sneep dat met geduld en vastberadenheid stug door onderhandelde met de gemeente. Kees-Jan Tuin trad hierbij op als belangrijke adviseur.

Aanwas jeugdleden

Zoals gezegd, de aanwas van nieuwe leden, kinderen voorop, gaf reden tot zorg. Ondanks de herhaalde reclame die de vereniging op scholen maakte voor de hafabra in de vorm van schoolconcertjes, waarbij de kinderen ook zelf een blaasinstrument mochten proberen. Voorts waren er de voorspeelavonden in het eigen verenigingsgebouw. Nobele initiatieven, maar het ledental bleef wel gestaag dalen. De dirigente ventileerde haar bezorgdheid hierover expliciet in het bestuur. Overigens bestond het A-orkest rond deze tijd uit zes fluittisten, één hoboïst, vijftien klarinettisten, zes saxofonisten, vier trompettisten, vier hoornisten, vier trombonisten, twee baritons en drie slagwerkers, maakt samen een bezetting van 49 muzikanten.

De loterij

Winnubst in the picture. Dit was de slogan waarmee de harmonie zich op 17 mei 2003 presenteerde in De Kampanje. De Helderse zangeres Hanneke Bergsma (voorheen Shannah geheten) was de hoofdgast. Het concert trok een hoop publiek, maar De Kampanje was niet meer uitverkocht, een tendens die zich aan het begin van het decennium had ingezet. Een vast en traditioneel onderdeel van de jaarlijkse uitvoering mag ook wel eens genoemd worden: de loterij in de pauze van het jaarconcert. De verkoop van lootjes is altijd goed voor een mooie opbrengst en tevreden winnaars. Vrolijk in het geheugen liggen de vader en zoon die de hoofdprijs, een partytent, wonnen. Vreugde alom, maar er was wel een probleem. Hoe de partytent per trein mee te nemen naar Diemen, de woonplaats van de twee. Het lukte en Winnubst zal ongetwijfeld

een onuitwisbare indruk achter gelaten hebben bij de twee Randstedelingen. Het was overigens Marianne Deurloo die de loterij jarenlang in goede banen leidde. Sinds 2008 heeft Martine Scholten de loterij onder haar hoede.

Een ander belangrijk aspect van de jaaruitvoering anno de 21^e eeuw is de sponsoring. Jaarlijks gaan de bestuursleden de boer op om bedrijven, instellingen en particulieren over te halen een bijdrage te leveren aan het concert. Het is telkens een hele klus, maar doorgaans lukt het allemaal, vooral doordat de sponsors op de concertavond mogen rekenen op een VIP-behandeling. Ten bate van het promsconcert 2003 werd een slordige drieduizend euro opgehaald.

Verzakelijking

De vereniging moet de gemeente vandaag de dag een begroting overleggen wil zij in aanmerking komen voor huursubsidie. Deze eis maakte een grondige financieel-administratieve reorganisatie nodig. Van eenvoudig kasboekje naar een digitale boekhouding, waaruit jaarlijks een heuse balans en resultatenrekening komen rollen.

Het zijn allemaal tekenen van verzakelijking van het verenigingsleven. Daarmee veranderde trouwens ook de houding van nogal wat leden. Vroeger was je lid van de Winnubstfamilie, nu heb je leden-consumenten die tegen betaling muziekdiensten afnemen. Wel zo duidelijk en overzichtelijk, maar de keerzijde is dat de vereniging steeds minder vrijwilligers op de been kan krijgen voor allerlei werkzaamheden. Kenmerkend is een Oranjefeest. Winnubst zou er met een kraampje promotie voor de hafabra mogen maken. Maar men moest afzeggen, want er was geen vrijwilliger voor te vinden.

Prijs Frans Latjes

Frans Latjes kreeg de eer die hem toekwam. Tijdens de Dag van de Muziek van 14 juni ontving hij de gemeentelijke Muziekprijs 2003.

Op 21 juni hield Winnubst een festival voor jeugdorkesten. Vijf gezelschappen uit Noord-Holland en Friesland lieten het publiek genoten van hun muzikale klanken bij restaurant Dui-noord. Elk orkest speelde eerst zijn eigen repertoire met een gezamenlijk optreden als uitsmijter. Het doel van festival laat zich makkelijk raden: promotie van de blaasmuziek.

Afscheid Metsje Cnossen

Winnubst blies dat het een aard had, hield de harmoniemuziek constant in beeld bij een breed publiek. En toen volgde een explosie die Winnubst in een crisis stortte. Bestuur en directie kwamen met boze koppen tegenover elkaar te staan. Aanleiding was een gesprek dat het bestuur met de dirigente had over repetities die niet zelden in een gespannen sfeer verliepen. Wat was er aan de hand? De dirigente had muziek op niveau voor ogen, want Winnubst acteerde tenslotte in de categorie uitmuntend. En, voor eind 2003 stond een nieuwe muziekwedstrijd op de kalender. Winnubst was derhalve aan zijn stand verplicht goed voor de dag te komen en daarvoor moest intensief gerepeteerd worden. Oefening baart immers kunst. Dit was de begrijpelijke insteek van dirigente Metsje Cnossen. Maar, de leden van de harmonie zijn ook maar mensen, amateurs die de beoefening van hofabra als louter hobby zien. Tal van orkestleden konden of wilden het gewenste muzikale niveau niet halen en hier begon het te schuren en te wringen. Irritatie over en weer tussen orkest en directie. Tegen deze achtergrond ging het bestuur het gesprek aan met de technische leiding. Dit overleg liep evenwel van meet af aan stroef, wat de spanning verder deed oplopen. Daar kwam bij dat de dirigente zich onvoldoende gesteund voelde door

het bestuur. Dit op zijn beurt wist zich niet begrepen door de dirigente. Een paar maanden van palaveren volgde, met als uiteindelijk gevolg dat Metsje Cnossen per 8 oktober 2003 haar ontslag ‘op een zo spoedig mogelijke termijn’ indiende. Het vertrouwen tussen haar en het bestuur was volledig verdamppt. De dirigente had minimaal nog zeven jaar de leiding willen houden over de harmonie. Daar wilde het bestuur zich niet op vastleggen, ziedaar de aanleiding tot de breuk.

Het bestuur zwaaide in een ledenbrief van 17 oktober 2003 lof toe aan de vertrokken dirigente. ‘Wij betreuren het dat er op deze manier na negen jaar een einde komt aan de samenwerking met Metsje Cnossen’, aldus het schrijven.

‘Graag hadden we de wijze van afscheid anders en feestelijker gezien. In de periode van de afgelopen negen jaar dat zij aan onze vereniging verbonden is,

heeft zij de vereniging artistiek op

een zeer hoog peil gebracht, zorg gedragen voor de uitvoering van een belangrijk deel van de opleidingen en heeft zij blijk gegeven van een grote verbondenheid met onze vereniging. Hiervoor zijn wij, en blijven wij haar dankbaar.’

Bigband opgericht in 2005.

Oprichting bigband

Met de ontslagname van de dirigente, was ook deelname van Winnubst aan het concours in Poeldijk van de baan. Sindsdien heeft Winnubst overigens niet meer meegedaan aan een mu-

ziekwedstrijd. Maar Kids in Konsurt ging wel door en daags voor Kerstmis luisterde de harmonie in de Bethelkerk een concert van het koor La Mer op. En zo fonkelden toch nog genoeg lichtjes in de kerstboom van Winnubst. Bovendien kwam er nog een mooie piek op te staan ook, want eind 2003 werd besloten een bigband op te richten. Frank van Gemert, dirigent van het C-orkest, kreeg de leiding over de nieuwe afdeling. Hij en zijn vrouw Lilyan van Gemert waren de muzikale drijvende krachten achter het ontstaan van de bigband.

Bert Willemsen

Winnubst moest op zoek naar een nieuwe dirigent en zolang die er niet was fungeerde de bekende docent-dirigent Jan Schut als ad interim. Petra Elbertsen, de dirigente van het B-orkest, deed ook vele stappen extra om Winnubst door deze moeilijke tijd te loodsen.

Vol goede moed trad de harmonie op 4 januari 2004 aan in de schouwburg voor het Nieuwjaarsconcert. Er kwam een nieuwe dirigent op de bok te staan: Bert Willemsen die per 1 maart 2004 officieel aantrad.

Willemsen is geboren op 22 november 1973 in Haarlem en studeerde harmonie- en fanfaredirectie, welke studie hij in 1997 afrondde. Hij is tevens gediplomeerd docent trombone, waarvoor hij in 1999 op de Hogeschool Alkmaar afstudeerde bij Jan Schut en Jaap Dekker. Behalve Winnubst heeft Willemsen nog enkele orkesten onder zijn hoede en is hij docent laagkoper.

Cape Holland

Terwijl Winnubst de handen vol had aan de wisseling van de wacht bij de technische leiding, sleepte het probleem van de huisvesting zich voort. De vereniging gaf de gemeente een en andermaal te kennen dat zij in de Elzenstraat wilde blijven. En

of de gemeente als verhuurder alsjeblijft eens wat wilde doen aan het vele achterstallige onderhoud.

Koninginnedag 2004. Den Helder loopt uit voor de opening van Cape Holland, het pretpark op de statig verbouwde oude rijkswerf Willemsoord. Een van de hoogtepunten was Cape Music, een gezamenlijk optreden van meerdere harmonieën en fanfares onder directie van Metsje Cnossen. Op het programma stond onder meer Ahoy, Smoke on the water en de Ouverture 1812. Dit laatste nummer ging gepaard met kanongebulder vanaf het schip de Prins Willem, de VOC-replica die als decor diende.

Bij het afgaan van de kanonnen dook het publiek weg van de schrik.

Vanuit het orkest was evenwel geen valse noot hoorbaar. Eerder had men last van wegwaaiend partituur, een euvel dat zich vooral in windcity Den Helder doet gevoelen.

Knorhanen gangmakers op Willemsoord.

Debuut Frankie...

Zaterdag 15 mei 2004, promsconcert in de schouwburg. Antoinette Huiberts presenteerde het en vroeg onder meer aandacht voor het gastoptreden van musicalvereniging Dreamcoat uit Middenmeer. Op de Dag van de Muziek, begin juni, maakt bigband Frankie goes to...! zijn debuut. Het klinkt zoals een bigband hoort te klinken: vol en swingend. Winnubst had er een nieuw en aansprekend affiche bij. In het najaar begeleidde

de harmonie Margriet Eshuis op een gala van Den Helder Maritiem, de organisatie die topsportevenementen organiseert in Nieuwediep.

Muzikaal ging het de vereniging goed en per 1 januari 2005 telde de vereniging 105 leden, acht meer dan een jaar eerder. Niettemin waren er zorgen over het ledental, dat eerder tot dalen dan tot stijgen neigt. Ook de bezetting van het zwaar koper binnen het orkest liet te wensen over.

In juni was de jazz-zangeres Francien van Tuinen de hoofdgast van het promsconcert.

Cultuurnota

Een maand later deed zich een opmerkelijke gebeurtenis voor in de geschiedenis van de vereniging: Winnubst liet van zich horen in de Helderse politiek. Samen met Accordeonola, Kunstzin, het Helders Jachthoornkorps, Stedelijk Muziekkorps, Showkorps Turnlust, het Helders Kamer Orkest, het Toonkunstkoor en het Helders Fanfare Corps maakte de vereniging namelijk bezwaar tegen de cultuurnota ‘Zien en gezien worden’. De verenigingen vonden dat ze in de voorbereiding niet voldoende gehoord zijn en dat het ontwerp van de nota te veel gewicht gaf aan de beeldende kunst en de popmuziek. De verenigingen pleitten juist voor de instelling van twee amateurmuziekpodia in Den Helder, een voor de Stad binnen de Linie en een in Julianadorp.

*Henny Latjes gastspeler concert
Vlootdagen 2007.*

Afscheid Theo Snel

Evenals in 2004 was Winnubst in november van de partij op het gala van Den Helder Maritiem. Ditmaal begeleidde de harmonie niemand minder dan Guus Meeuwis. Voor de statistici onder ons: voor het galaoptreden ontving Winnubst een gage van 1200 euro plus 900 euro als vergoeding voor de arrangementen. Frankie goes to...! begon naam en faam te maken. Zo verzorgde de bigband een optreden op het Lekkerste Weekend, een culinair evenement op het Julianaplein.

Coos Zwagerman een van de grootste Winnubsttalenten ooit.

Verdriet was er bij het overlijden van de markante Winnubstiaan Theo Snel. In een overvolle Vredeskerk werd afscheid van hem genomen met een speciaal concert dat de naam van Theo Snel voor altijd aan de vereniging verbond.

Actie in stadhuis

Op 1 januari 2006 telde de vereniging 105 leden en een erelid. Weer even over de cultuurnota. Een vertegenwoordiging van muziekverenigingen – Winnubst, Accordeonola en Kunstzinzet in januari haar bezwaren tegen de nota kracht bij door in de raadzaal van het stadhuis een korte maar krachtige proeve van blaasmuziek ten beste te geven. Het toepasselijk nummer dat gespeeld werd, was de mars Over and Out. De politici konden het wel waarderen en – belangrijker – de bezwaren van de amateurmuziek werden gehonoreerd. De cultuurnota die uiteindelijk werd aangenomen, kende meer gewicht toe aan de Helderse amateurmuziek dan het oorspronkelijke concept.

Concert op KIM

Ter promotie van de blaasmuziek in het algemeen en Winnubst in het bijzonder ging de vereniging stug door met de concertjes op Helderse basisscholen. Ook voorspeelavonden in het gebouw van Winnubst waren een promotiemiddel.

De kaartverkoop voor het promsconcert 'Winnubst Allround', op 4 juni met de violist Jussi Paananen als hoofdgast verliep stroef en viel uiteindelijk ook tegen. Het harmonieorkest sloot op 16 juni het speelseizoen af met een buitenoptreden bij Waterworldcafé op de oude rijkswerf Willemsoord. Waar op dat moment de vakantie begon voor veel leden, begon het grote werk pas voor de Knorhanen. Zij mochten tijdens het WK voetbal in de Oranje tempel op Cape Holland de sfeer verhogen met hun muziek.

Eerste cd opname van Winnubst.

Harmonie voor KIM waar cd werd opgenomen.

Nieuw, op 31 oktober, was het optreden van Winnubst op het Koninklijk Instituut voor de Marine, het KIM, in het legendarische Zaalte.

The Beatles

Op 1 januari 2007 bestond de vereniging uit 97 leden en een erelid. Het muzikale jaar begon met het traditionele en weer druk bezochte nieuwjaarsconcert in de Stadshal van schouwburg De Kampanje.

De vereniging was ook weer ruim vertegenwoordigd op de Dag van de Muziek, terwijl het promsconcert van 16 juni in het teken stond van The Beatles. Tributeband de Beatlex was dan ook de hoofdgast. Weer eens wat anders was het optreden van de hoofdmacht tijdens de Vlootdagen aan boord van transportschip hr ms Rotterdam. Het erelid Henny Latjes be-roerde de bekkens nog even. Een optreden van Winnubst in de grote evenementenhal op de Nieuwe Haven tijdens de Marinedagen is een van de doelen die de vereniging nastreeft. Ooit zal het lukken, want Winnubst heeft er genoeg voor in haar mars.

Kids in Konsurt

Ondertussen waren ook de andere afdelingen actief. Het Brug-orkest trad op voor bewoners van Noorderhaven en het jaarlijkse Kids in Konsurt speelde zich af in tropische sferen. Het Leerlingenorkest sleepte een prijs in de wacht op een festival in Heiloo.

Frankie goes to...! ontwikkelde zich verder tot een vaste muziekwaarde. Kan ook niet anders met een gezelschap dat tientallen keren per jaar optreedt.

Tijdens de extra ledenvergadering op 26 november 2007 ontvingen drie leden de speld en oorkonde behorende bij het 25 jarig lidmaatschap: Kees-Jan Tuin, René Kiljan en Arvid Teselaar.

Op 1 januari 2008 was het ledenaantal 98 en één erelid. Het muzikale jaar startte op 4 januari met een eerste van een reeks van optredens van Frankie goes to ...! in de Keizerskroon. De band schitterde later dit jaar in het mega-evenement Sail Den Helder.

Opname eerste cd

Op 17 mei was het promsconcert Winnubst on Stage met medewerking van de sopraan Karin van Arkel en de bariton Bert Visser. ‘Een groots concert en een toonbeeld van samenwerking van Winnubst met professionals van hoge klasse’ zo no-

terde secretaris Pieter Plaatsman later in zijn jaarverslag. Een ander hoogtepunt was de opname van een cd in ‘t Zaalte van het Koninklijk Instituut voor de Marine. De schijf- getiteld Harmonie in ’t Zaalte – werd uitgebracht ter gelegenheid van het 125 jarig bestaan van de Koninklijke Vereniging van Marineofficieren, de KVMO. Met de opname van de professionele cd waren twee zondagen gemoeid met dirigent Bert Willemsen op de bok en de in de hofabrowereld bekende Lex van Diepen als opnameleider.

Een echte cd is een kostbare aangelegenheid. De KVMO financierde de onderneming deels, op voorwaarde dat Winnubst vijf jaar lang in het najaar een concert verzorgt op het KIM. Eind november was Winnubst weer te gast op het gala van Den Helder Maritiem in de schouwburg. De afsluiting van het muzikale jaar van Winnubst volgde op 24 december met een prachtig optreden van het Brugorkest tijdens de kerstviering in de Ontmoetingkerk te Julianadorp.

Alarm! Asbest!

Muziek maken geeft plezier. Maar jarenlang moeten palaveren over je huisvesting, stemt droef. Tot overmaat van ramp werd er in de zomer asbest aangetroffen in het pand aan de Elzenstraat. Een stofmeting van de gemeente bracht dit aan het licht. Het gebouw werd per onmiddellijk tot verboden gebied verklaard. Of Winnubst per direct maar even wilde omzien naar een ander honk. In tijden van nood leer je je vrienden kennen. Zo boden de tuindersvereniging Texelstroom, Triade, het KIM en buurthuis West-End repetitieruimte aan. Een geluk bij een ongeluk was dat de belendende gymzaal in de Elzenstraat leeg stond. Winnubst kon er als het ware zo naar binnen marcheren. Anno 2010 is de oude gymzaal het vervangende verenigingsgebouw.

Examen on stage van Debby Cornielje.

Winnubst naar buiten

Met de oprichting van de commissie 110 Winnubst werd in 2008 de aftrap gegeven voor het jubileumfeest in 2010.

De opening van het verenigingsjaar 2009 geschiedde traditioneel met het nieuwjaarsconcert op 4 januari door het Leerlingenorkest, Brugorkest, harmonieorkest en de bigband Frankie goes to...! in een volle Stadshal. ‘De lovende recensies in de regionale dagbladen geven aan dat Den Helder rekt op Winnubst’, aldus secretaris Pieter Plaatsman in een verslag. Het promsconcert van 2009 speelde zich op 16 mei af onder de noemer Winnubst Emoties, met medewerking van de accordeoniste Pieternel Berkens. Een ander hoogtepunt was het solospel van Debby Cornielje als onderdeel van haar afsluitende examen bij Triade. Ze slaagde met glans en later in 2009 zou ze ook de Kristal Helderprijs voor jong Helderse talent winnen.

Op 6 juni speelde Winnubst tijdens de jaarlijkse Dag van de Muziek op het buitenpodium op het Julianaplein. De tweede helft van 2009 werd gedomineerd door het KIM concert op 12 oktober in het zogeheten Zaalte, het vierde optreden op rij in de prachtige historische zaal van wat tegenwoordig de Defensie Academie heet. Begin november volgde het optreden in de Oleahof tijdens een gedenkbijeenkomst voor mensen die een dierbare verloren hebben.

Winnubst 110 jaar

Op 15 november diende zich de eerste activiteit aan in het kader van het 110-jarig bestaan. Het was een muziekworkshop waaraan mensen mee konden doen zonder enige ervaring op klarinet, slagwerk of een koperinstrument. Michiel Drijver had de leiding over de workshop die werd afgesloten met een concert van de harmonie waarin ook de leerlingen voor één dag meespeelden. Het was een groot succes met als bekroning een aantal nieuwe aanmeldingen.

Anno 2010 is Winnubst is een veel gevraagde gast op tal van gelegenheden in het Helderse. De muziek geeft glans, maar er is ook een keerzijde. Altijd speelt het taaie ongerief van geld-

gebrek op. En als het niet om geld gaat, dan is het wel de huisvesting die voor buikpijn zorgt. Maar altijd weer is er de veerkracht van de vereniging, de inzet van de leden, het bestuur, vrijwilligers, donateurs en sponsors. Zij, met een gedreven kapitein op de brug, een penningmeester als machinist en een secretaris als eerste stuurman, zorgen dat het schip Winnubst trots meezeilt in de vaart van Den Helder. Zichtbaar en vooral hoorbaar, wat in mei 2010 leidde tot de toekenning aan Winnubst van de zilveren erepenning van de gemeente Den Helder, de tweede in haar bestaan. Winnubst brengt serieuze harmoniemuziek, maar ook ontspannen werk ten beste in niet minder dan drie orkesten. Daarnaast is er de bigband Frankie goes to...! en last but not least de onvermoeibare Knorhanen met hun feestmuziek. Winnubst heeft het allemaal in huis, nu 110 jaar lang. En dat is wel een klaroenstoot waard. Hulde aan de jubilaris!

Henny Latjes, erelid van Winnubst

Henny Latjes belichaamt 60 jaar Winnubst, meer dan de helft van het bestaan van de muziekvereniging. We – Marianne Deurloo en Ruud Claessen - spreken hem op zaterdag 28 februari 2009 in zijn appartement in Huis ter Duin. Mevrouw Latjes schenkt koffie en neemt af en toe deel aan het genoeglijke gesprek waarin Henny vertelt over Winnubst, zijn Winnubst want de muziekvereniging ligt hem na aan het hart. In de loop der jaren maakte hij talloze uitvoeringen mee, eerst als tamboer maar al snel als paukenist van de harmonie. Henny Latjes was meer dan alleen actief muzikant; hij zette zich ook in voor het bestuur en van 1975 tot 1985 was hij voorzitter van de RK Harmoniekapel Winnubst zoals de vereniging officieel heet. Sinds 2001 is hij erelid van de vereniging.

Trommelen

Nog geen jaar na de bevrijding kwam de toen 15-jarige Hendrikus Cornelis Latjes bij Winnubst. “Omdat oom Piet Bruin en oom Tinus Bruin ook bij de vereniging zaten. Piet als tamboer en Tinus als concerttamboer. Tja, dat ging toen zo, je familie was van de harmonie dus was jou dat lot ook beschooren. Ik moest ook maar leren trommelen, vond ome Piet.”

Met Henny kwamen ook jongens als Nico Raadgers, de gebroeders Toes en Frans van Oostrum aan. “Ja, alleen jongens, maar wel uit allerlei rangen en standen van rooms-katholieke huize. Meisjes en vrouwen kwamen pas veel later, eind jaren zestig dacht ik met Mirjam Toes als fluitiste.”

De jaren direct na 1945, het was de tijd ‘waarin je niks had’. Zo was er geen uniform voor de jonge Henny. “Moest je op wachten tot er iemand dood ging en ik marcheerde dan ook mee in mijn burgerkloffie. Daar keek niemand van op, hoor. In die dagen was er gewoon te kort aan van alles.”

De jaren veertig waren ook nog de tijd van dirigent H.B.

Schenkels, Manus zoals hij genoemd werd, maar niet door Henny en de andere jongmaatjes. Want de directeur bij de voornaam noemen was onbestaanbaar. Schenkels was een autoriteit en die werd met u en meneer aangesproken.

De eerste beginselen van het trommelen werden Henny geleerd door zijn oom Piet. “Ik moest hem eenvoudigweg naspelen, ook dat ging toen zo. Er was helemaal geen specifieke muziekschool of zo.”

De jonge Latjes was een snelle leerling en onmiskenbaar talentvol, wat directeur Schenkels niet ontging. “Ik mocht al snel mee marcheren, op voorwaarde dat ik net zo goed zou trommelen als een marinier had hij mij te verstaan gegeven.”

Exerceren

Maar daar kwam nog iets bij. Henny Latjes moest ook leren exerceren, want Winnubst was een van de orkesten die op hoogtijdagen door de Helderse straten trok. Dat moest natuurlijk ordelijk en in het gelid gebeuren. Henny Latjes bewaart er warme herinneringen aan. Koninginnedag, andere feestdagen, op herdenkingen, bij grote openingen enzovoorts, Winnubst was van de partij. Niet als enige orkest in Nieuwediep, want er waren er in de jaren veertig en vijftig wel meer. Zo lieten ook het Stedelijk Muziek Korps, het Helders Fanfare Korps, de Post Fanfare en de brassband van het Leger des Heils geregeld van zich horen. Er bestond ook een gezonde rivaliteit tussen de orkesten. “Vooral tussen Winnubst en het Stedelijk”, kijkt Henny Latjes terug. “Die van het Stedelijk waren afstan-

delijk. Ze moesten ons van Winnubst niet echt. Ze verloren ook stevast met marswedstrijden. Moest je een mars spelen en 120 passen van 75 centimeter in een minuut maken om exact op een eindstreep te eindigen met het orkest. Dat wonnen wij altijd, met het Stedelijk als tweede. Dat deed zeer.” Latjes herinnert zich die keer dat de drie orkesten in het toenmalige Julianapark (waar nu schouwburg De Kampanje staat) hun muzikale rondgang beëindigden. “Het idee was om onder het spelen van een mars gezamenlijk af te marcheren naar het clublokaal van Winnubst in de Oostslootschool. Het Helders Fanfare Korps wilde wel, maar het Stedelijk gaf geen sjoege en marcheerde alleen af. Die wilden nooit wat, we hadden niks met elkaar. Daar liepen wij toen als het RK Winnubst samen met het rooie Fanfare Korps. Rooms-rood door de Helderse straten, prachtig.”

Geen noot lezen

Henny Latjes had nauwelijks een paar keer mee getrommeld of mijnheer Schenkels introduceerde een ander slaginstrument: de pauken. “Kom maar naar het repetitielokaal, dan leer ik het je wel even.” En zo leerde Henny Latjes in drie privélessen de pauken slaan. “Terwijl ik nog geen noot kon lezen. De lage moest ik gewoon op de grote ketel slaan en de hoge op de kleine. De rest leer je later wel, verzekerde Schenkels me. Ik wist niet eens hoe je die dingen moest stemmen. En laat ik in het eerste de beste stuk ook nog een solo aan het slot hebben. Stond ik daar als jongetje. Komt Schenkels van zijn zetel af, want hij dirigeerde altijd zittend, grist de stokken uit mijn handen en zegt zo doe je dat, om vervolgens de solo te slaan. “Slá erop, knul!” Een halve eeuw na dato kan Latjes de solo nog dromen en slaat de solo met de vingers op de eettafel. “Het moet in 1947 geweest zijn, ik ben in het diepe gegoid, zo mag je het wel zeggen ja.”

Colonel Bogey on Parade heet het bewuste stuk dat in Latjes's

geheugen gegrift staat “Kunnen ze tegenwoordig niet meer spelen, ha, ha.”

“Echt wel”, zegt Marianne Deurloo die klarinet speelt in het huidige A-orkest. “Ja Colonel Bogey wel, maar niet on parade, da’s veel langer”, pareert Latjes adrem.

In latere jaren nam Latjes naast de pauken de bekkens en de concerttrom ter hand.

Anekdoten

Meer dan een halve eeuw Winnubst geeft voldoende stof voor anekdoten. Henny Latjes schudt ze uit zijn mouw. Zoals deze over directeur Schenkels. “We waren de Geschichte aus dem Wiener Wald aan het oefenen. De bassen speelden op een gegeven moment forte waar het piano, zachter dus, moest zijn. Mijnheer Schenkels tikte driftig af en riep: als jullie zo’n scheet in het Wienerwald laten dan vallen er subiet zeven bomen om...”

In 1949 verhuisde Henny Latjes naar Leeuwarden waar hij de HTS bezocht in de afdeling bouw-en weg- en waterbouwkunde. Hij studeerde af als ing.en ging werken bij de Rijkswaterstaat, bij aannemingsbedrijven en bij het Hoogheemraadschap. In 1992 ging hij met pensioen.

Zijn studie stond spelen bij Winnubst echter niet in de weg, zij het dat hij de repetities niet kon bijwonen. “Ik kon slechts één keer in de zes weken naar huis. Er was gewoon geen geld om elke week heen en weer te reizen.”

Henny Latjes heeft trouwens nogal wat verenigingsadressen meegemaakt. Het eerste onderkomen lag aan de Prins Hendriklaan, later werd het de eerder genoemde school aan de Oostslootstraat. Daarna volgde een lokaal aan de Parallelweg, weer later een lokaal in de BLO-school aan de Lorentzstraat, gevolgd door de Tarcisiusschool in Nieuw-Den Helder, een lokaal aan de Marsdiepstraat op de hoek met de Haringvliet-

weg, de school in De Schooten, waarna de Elzenstraat in beeld kwam.

Niveau omhoog

De legendarische H.B.Schenkels was vanaf 1918 zesendertig jaar de directeur van Winnubst. Maar ook hij had niet het eeuwige leven en werd in 1954 opgevolgd door Jac Hertsworm. Na hem volgden Laus Toes (juli 1968), Tseard Verbeek (1992), Metsje Cnossen (1994) en sinds begin 2004 Bert Willemsen. Onder deze dirigenten zag Latjes het niveau van Winnubst stijgen. “Toen ik begon zaten we in de eerste afdeling, we promoveerden naar de klasse uitmuntend, vervolgens naar de ereklasse om in de afdeling superieur te eindigen. Dat was onder Hertsworm.”

In later jaren werd het superieure niveau niet meer bereikt, mede doordat de interesse van Winnubst in concoursen verflauwde. De wedstrijden trokken ook steeds minder publiek, ook dat speelde een rol. Anderzijds kwam het maken van muziek als persoonlijke hobby in orkestverband meer in zwang. En in de loop der jaren kwam de jaarlijkse uitvoering meer en meer op de voorgrond te staan.

Ook het marcheren op straat werd opgegeven, dit laatste trouwens tegelijk met de teloorgang van de drumband en de afdeling majorettes in de eerste helft van de jaren negentig. Maar Henny Latjes maakte ook veranderingen mee in de muziek die op de lessenaar kwam. “Een dirigent als Laus Toes hield vast aan het traditionele repertoire van ouvertures en klassieke harmoniestukken waaronder marsen en walsen. Hoewel, Toes nam ook musicalstukken in het repertoire op.”

Marsmuziek

Het gesprek komt even op de marsmuziek. Winnubst speelt nog wel eens een mars, maar daar is dan ook alles mee gezegd. Henny Latjes betreurt dit. “Want”, zo begint hij uit te

leggen, “door het spelen van een mars of een wals ontwikkel je maatgevoel bij de jongere garde. Dat is heel belangrijk. Zo valt het me tegenwoordig steeds weer op dat nog maar heel weinig muzikanten de voet meebewegen op de maat van de muziek. Laat ik het zo zeggen: nu wordt heel veel muziek gespeeld die minder goed in het gehoor ligt. Ik vind dit jammer en ik denk een groot deel van het publiek het me eens is.” Vanaf zijn hemelwolk zal Jac. Hertsworm goedkeurend op Latjes neer zien. “Een concert moet je altijd beginnen met een lekker marsie”, placht Hertsworm te zeggen.

Hoogtepunten

Als een van zijn hoogtepunt noemt Henny Latjes het gezamenlijke concert van Winnubst met het Stedelijk Muziekkorps op 12 april 1986. Ouwe getrouwen binnen Winnubst en bij het Stedelijk begonnen te steigeren bij alleen al de gedachte. Maar Latjes, toen 55 jaar en voorzitter Roel Bergsma (41) van het Stedelijk zetten door en er kwam een gezamenlijk concert. “Met zijn allen tegelijk op het podium. Het was in een woord prachtig en het publiek stond op de banken. Moeten we meer doen, werd er gejubeld. Maar het is tot één concert beperkt gebleven. Ik begrijp dat het Stedelijk nu moeilijke tijden doormaakt. Zonde.”

Overigens maakte Latjes zelf met Winnubst ook moeilijke tijden door. “Ik heb het meegemaakt dat we met achttien man waren. Dat trok later weer aan en het is mijn ervaring dat de belangstelling voor hafabra een golfbeweging is. Dan heb je weer meer leden, dan weer minder en zo gaat dat door.”

Pijn

Over moeilijke tijden gesproken. Henny Latjes heeft ze zelf ook gekend met Winnubst. En dat uitgerekend in de periode dat zoon Frans, Kees-Jan Tuin en Arvid Tesselaar de kar trokken. Het drietal kwam met een beleidsplan dat Winnubst

op moest stuwen in de wereld van de blaasmuziek. Er kwam een eigen muziekkopleiding, een leerlingenorkest en een brug-orkest waarin de muzikanten werden klaargestoomd voor het A-orkest. Het jaarlijkse concert kreeg een thema, er kwam een reis naar het buitenland enzovoorts. Het drietal liet ook een zakelijke wind door de amateurvereniging waaien. En last but not least werd het toptalent Metsje Cnossen als dirigent aangetrokken.

Henny Latjes is de eerste die zijn waardering en bewondering aan de dag legt voor de nieuwe koers die Winnubst ging varen en de successen van dien. Zo werd het beleidsplan door menige harmonie elders in het land overgenomen. Onder dirigent Cnossen stuwde het muzikale niveau ook op. Maar de manier waarop de vernieuwingen aanvankelijk werden gepresenteerd, deden Henny Latjes pijn. “Winnubst en zijn muziek werden weggezet als stoffig en oubollig. Ik vond en vind dit onterecht en geen recht doen aan de vereniging en haar verleden. Onder Hertsworm bereikten we de afdeling superieur, ik wil maar zeggen...”

Erelid

De emoties liepen zo hoog op, dat Henny Latjes in 2001 zijn lidmaatschap opzegde. Na 55 jaar. Met pijn in het hart, maar ook tot groot verdriet van Winnubst zelf. Het bestuur kon niet anders dan Henny Latjes uitschrijven. Maar er was iets dat de vereniging hem wel kon meegeven, uit erkenning en dankbaarheid voor zijn vele verdiensten. Het bestuur besloot hem bij zijn vertrek te benoemen tot erelid van de vereniging. En zo is Henny Latjes geen 55 lid van de vereniging geweest, maar is hij in wezen nog lid van de familie die Winnubst heet, en dat al meer dan 60 jaar lang.

Tijd heelt alle wonden en vandaag de dag is het weer koek en ei. “Winnubst van nu is het Winnubst van vroeger”, stelt Henny Latjes vast. “In één woord superieur.”

Winnubst is als warme deken voor Nico Raadgers

“14 april 1953, zegt die datum u iets?”, is de eerste vraag aan Nico Raadgers.

Hij glimlacht en denkt na. “Nou, nee“, is het aarzelende antwoord.

“Op die datum speelde u samen met H. Toes een duet in een vol Casino aan de Molengracht. De volgende dag schreef de krant erover.”

“O, ja”, lacht Raadgers, “Nu herinner ik het me weer. Mijn moeder heeft het krantenknipsel altijd bewaard.”

Een duet voor een paar honderd toeschouwers in 1953 en nu - 57 jaar later – speelt de klarinettist Nico Raadgers nog altijd voor een volle zaal en nog altijd voor Winnubst.

Nico Raadgers - geboren op 14 mei 1930 - is het oudst spelende orkestlid van de vereniging. Als nestor geniet hij er nog volop van: van de muziek, de repetities, de optredens, de jeugd, kortom van Winnubst. Het is zijn vereniging en dat al 65 jaar lang. In dit bijna mensenleven heeft Nico Raadgers de vereniging zien veranderen. Van een geüniformeerde harmonie tot de eigentijdse muziekvereniging van anno 2010. En van een korps dat op straat marcheerde tot het orkest dat jaarlijks promsconcerten geeft in de schouwburg. Verder maakte Raadgers zeven dirigenten mee, zag het muziekrepertoire met de tijd meegroeien en grondig veranderen. Raadgers was er getuige van dat Winnubst groeide, floreerde en kromp om daarna weer op te bloeien. “Ach, ik pas me gewoon aan”, relateert Raadgers zijn lange muzikale loopbaan. Jarenlang speelde hij als eerste klarinettist, maar een jaar of wat geleden deed hij een stapje terug voor een plaats op de tweede rij.

Geboren jutter

Raadgers is een geboren jutter. Zijn wieg stond in de toenmalige Goversstraat, een dertig jaar geleden verdwenen straat achter de tegenwoordige Beatrixstraat. Daar hoorde hij door open ramen en deuren buurjongens oefenen op trompet, klarinet of hoorn want er woonden in Nico's buurtje heel wat muzikanten die in een korps speelden. "Nou, dat wilde ik dus ook wel", begint Raadgers te vertellen. "Mijn vader Wouter had liever dat ik viool ging spelen net als hijzelf, maar het werd klarinet. Mijn moeder vond het allemaal best zolang ik maar niet voor de trompet koos. En ach, het was ook zo dat je er bij wilde horen, dus wilde ook ik muziek maken." Zo kwam de 15-jarige Nico bij Winnubst terecht. Het was 1945 net na de bevrijding, de jaren van hernieuwde vrijheid maar gebrek aan alles. "Je had dus niks", kijkt ook Raadgers terug op die tijd. "Zo was er helemaal geen klarinet voor me. Dat heeft wel een maand of drie geduurd en elke week ging ik maar eens vragen of er al een instrument voor me was." Uiteindelijk kwam er een es-klarinet beschikbaar. Geen nieuwe maar een krijgertje, dat ook nog eens ontsmet moest worden. "Wat op de verbandkamer van de rijkswerf gebeurde, want je zou eens een besmettelijke ziekte kunnen oplopen...".

H.B. Schenkels

De eerste lessen kreeg de jonge klarinettist van de heer Greuter. Overigens waren ook Nico's broers Harry en Arie bij hem in de leer en alras mochten ze aanschuiven bij de grote mannen. Het was de tijd dat Nico de orkestleden links en rechts van hem nog met 'meneer' aansprak. En de dirigent van toen, H.B. Schenkels, was helemaal een meneer. "Manus heette-ie, maar zo mocht denk ik alleen zijn broer Jan hem noemen. Want meneer Schenkels was een autoriteit. Hij dirigeerde trouwens zittend, pruimend ook. Dat betekende dus een kwispedoor en die stond pal voor de plek van mijn broer Arie. Die

keek altijd met een vies gezicht om als er weer een straal pruimtabak voorbij kwam.”

Dirigent Schenkels is een legende bij Winnubst. In Raadgers' herinnering was hij ooit onderkapelmeester van Stafmuziek van de Koninklijke Marine, een voorloper van de tegenwoordige Marinierskapel. “Arrangeren dat Schenkels kon! Hoorde hij een liedje op de radio, dan kon hij er zo maar een stuk van maken voor de harmonie. Alles met het potloodje hoor!”

H.B. Schenkels had ook meteen in de gaten of je gerepeteerd had of niet.

Hij pikte de zwakke broeders er zo uit.

Raadgers: “Dan moest je voorspelen en zakte je natuurlijk door het ijs.

Kreeg je te verstaan dat je het binnen

een week in

de vingers moest hebben, anders kon je vertrekken. Tja, dat ging toen zo.”

Met smaak haalt Raadgers ook een anekdote op over een aanvaring tussen Schenkels en broer Arie. “Hij had iets fout gespeeld en kreeg de gebruikelijke uitbrander. Nu hingen er in het lokaal spreuken aan de wand en een ervan verkondigde de boodschap van ‘wees ook eens lief voor elkaar’. Sputterend wees Arie op het wandbord. Schenkels keek om, las het en draaide zich weer naar het orkest. Hij zei niets, maar zijn gezicht was één grote donderwolk. Misschien kon hij het in zijn

Nico Raadgers (rechts) en Ton Bruinhout jubileren.

hart wel waarderen dat een snotneus als Arie tegengas durfde te geven.”

Blikken asbakje

Nico Raadgers begon zijn arbeidzame leven als timmerman bij aannemer Steeman, stapte na verloop van tijd over naar de Rijkswerf, waarna de marine volgde. Hij ging naar Indië en kwam eenmaal teruggekeerd in betrekking als vliegtuigmaker-houtbewerker, nauwkeurig vakwerk dus. Uitzending naar Nieuw-Guinea volgde van 1959 tot 1961. Intussen was hij getrouwd met Anny en was de eerste van vijf kinderen geboren. “En al die tijd ben ik lid gebleven van Winnubst, altijd trouw mijn contributiecentjes betaald.”

“En toen je in Nieuw-Guinea was hebben wij hier gespaard voor een nieuwe klarinet. Die kreeg je toen je terugkeerde”, voegt Nico’s vrouw er aan toe. “O, ja, natuurlijk”, beaamt hij wat bedeesd.

In de loop der jaren heeft Raadgers als vaktimmerman heel wat hout bewerkt voor Winnubst.

Lessenaars bijvoorbeeld. “Die waren vroeger van hout en die heb ik toen maar getimmerd. Wel met

een blikken asbakje eraan natuurlijk want er mocht vrijuit geroookt worden in het orkest.”

Vijfenzestig jaar Winnubst. Hoeveel keer hij de klarinet heeft bespeeld voor de vereniging weet Raadgers niet. Wie zou het wel weten met zoveel jaar ervaring achter de rug? Wat meer

Nico Raadgers tijdens promotieconcert in maart 2010.

telt zijn de herinneringen die Raadgers heeft aan voorbije jaren. Zo waren er de buitenoptredens, bijvoorbeeld die in de muziektent in het Julianapark waar nu schouwburg De Kampanje staat. “Als er een uitvoering was, dan stond er een politiegagent bij om de stilte te handhaven. Je mocht eigenlijk nauwelijks bewegen, zo streng was het allemaal.” En Raadgers herinnert zich ook Jan Schenkels, de broer van de dirigent, die als trompet-echo in de bosjes naast de muziektent stond te spelen. Bloedserieus.”

Concours 1956

De klarinettist Raadgers marcheerde mee in talloze optochten door Den Helder. Zo waren er de Koninginnedagen met wel drie optredens, ‘s morgens, in de middag en nog een keer ‘s avonds. Verder draafde Winnubst op voor uiteenlopende plaatselijke aangelegenheden, van herdenking tot festiviteit. Daarnaast waren er de marswedstrijden in de openlucht en concoursen in de zaal. Absoluut hoogtepunt voor Raadgers was een concours in 1956 in het Concertgebouw van Amsterdam. “In de afdeling superieur speelden we de ouverture Egmond van Beethoven en dat ging zo perfect. Ik krijg er nog kippenvel van als ik er aan terugdenk. Na afloop feliciteerde het publiek ons zelfs. Dat een harmonie een stuk als Egmond zo mooi kon vertolken, dat was letterlijk ongehoord, vond men.”

Concoursen. Vroeger betekende het een dagje uit. Nam je broodjes en koffie mee. “Moet je er nu om komen”, zegt Raadgers. “Als er al verenigingen op concours gaan, dan spelen ze hun stukken en vertrekken weer. Ze luisteren vaak niet eens meer naar elkaar en wachten soms ook niet de uitslag af.” Raadgers vertelt het zonder bitterheid, want die kent hij niet, maar wel met verontwaardiging in zijn stem en forse armgebaren. Overigens ziet Raadgers ook wel in dat muziekwedstrijden misschien niet meer van deze tijd zijn. “Je moet

behoorlijk repeteren voor het verplichte en het vrije stuk. Ja dat kost tijd en die lijkt men tegenwoordig steeds minder te willen maken.”

De nestor van het Winnubstorkest heeft ook het repertoire in de loop der jaren zien veranderen. Als je vroeger een derde partij speelde dan hoefde je vaak alleen maar aan te pikken en kon je voor de rest als het ware achterover leunen. Maar dat is er niet meer bij. Nu moet je alert blijven want er zijn heel veel meer noten te spelen.” Dat komt, denkt Nico Raadgers, doordat de stukken van tegenwoordig ingewikkelder zijn, muzikaler ook.

Niet zeuren

Dit brengt het gesprek op het fenomeen mars. Net als Henny Latjes (zie elders in dit boekje) betreurt Raadgers het dat er nog maar weinig marsen op de lessenaar komen. Terwijl er zoveel prachtigs is. Hij noemt John Philip de Sousa, de Amerikaanse componist die ook wel de Marching King wordt genoemd en naar wie de sousafoon is vernoemd. De Sousa heeft honderden marsen op zijn naam staan. “Schitterend en waarom zouden we geen mars spelen aan het einde van een concert, terwijl het publiek de zaal verlaat?”

Maar ook op dit punt wil Nico Raadgers niet zeuren. Feitelijk is hij tevreden over de keus die de muziekcommissie samen met dirigent Bert Willemsen jaarlijks maakt en waarvan ook weleens een mars deel uit maakt. “Die Willemsen heeft het goed voor elkaar, weet ook waar ie mee bezig is.”

Gevraagd naar anekdotes, schudt Raadgers ze pardoes uit de mouw. Zo had je de Egeländer Musikanten, een Tiroler feestband naast Winnubst. “Ik zie ze nog zitten in hun korte broeken met bretels, dunne witte pootjes eronder. Eigenlijk geen gezicht maar lol dat ze hadden. Kwamen Jaap Karsman en Coen Mahieu gezamenlijk op, hand in hand. Karsman was een boom van een vent en Mahieu een onderdeurtje, de Mini en

Maxi van Winnubst, we kwamen niet meer bij.”

En dan de jaarvergaderingen die door uiteenlopende omstandigheden altijd uitliepen op nachtwerk. Geestrijk vocht zal een van de oorzaken zijn geweest. “We hadden ook onze vaste agendapunten. Zo vonden we het te gevaarlijk om buiten in het donker te marcheren. Konden we ook niet van het blad lezen. Dus moest er een lichtje op de uniformpetten komen. Jarenlang heeft dit punt op de agenda gestaan, maar het is er nooit van gekomen.”

Kassa!

In het bestuur van Winnubst heeft Raadgers nooit gezeten als secretaris of penningmeester. Maar hij fungeerde wel een tijdje als muziekcommissaris, de hoeder van onder meer de bladmuziek. Daarnaast kon de vereniging altijd een beroep op hem doen als vrijwilliger voor het hierboven al aangehaalde timmerwerk. Tegenwoordig is Raadgers een ‘grote klant’ van Winnubst. Zijn vrouw Anny is donateur, maar als een concert zich aandient dan komt het echtpaar met ruime familieaanhang naar de schouwburg, wat neerkomt op een kleine dertig kaarten. Kassa voor de penningmeester!

Wel en wee maakte Raadgers mee met Winnubst. Mindere jaren volgden op mooie jaren en andersom. Het is op en af en Raadgers herinnert zich jaren dat het orkest met vijfendertig man en vrouw of nog minder op het podium zat. “Dat was hangen en wurgen, maar door de schouders eronder te blijven zetten bloeide de vereniging altijd weer op. “

Over het hier en nu zegt Nico Raadgers: “Ik voel me prettig en oefen elke dag want ik wil bijblijven. En weet je, ze zijn super aardig voor me. De jeugd noemt me meneer Nico en dat vind ik prachtig. Winnubst is heel vertrouwd, de harmonie is als een warme deken zeg ik altijd maar.”

Knorhanen buitenbeentjes van Winnubst

Een Knorhaan is eigenlijk de benaming van een poon-achtige vis die in de Noordzee voorkomt. Een eigenaardig trekje van deze vis is dat ie geluid voortbrengt, hij knort. Een muzikaler geluid wordt al vanaf 1963 voortgebracht door de groep muzikanten die zich de naam van dit geluidmakende visje hebben toegeëigend.

De Knorhanen zijn van Winnubst, maar zijn ook verwant aan de toenmalige voetbalvereniging WGW. Winnubst en WGW begonnen in 1963 een carnavalsvereniging, de Krabbetukkers. Decennialang – tot 1997 - fungeerden de Knorhanen als de hofkapel van deze feestvereniging. In genoemd jaar scheidden zich de wegen van de kapel en de carnavalsclub.

In de loop van de jaren is het repertoire van de kapel verbreed met voor ieder wat wils, van carnavalsmuziek, Egerländermuziek tot aan de Nederlandse en buitenlandse evergreens van heden ten dage.

Knorhanen en carnaval zijn synoniem.

De kapel bestaat ongeveer uit vijftien leden en maakt onderdeel uit van muziekvereniging Winnubst uit Den Helder, en laat zich omschrijven als multi-blaasorkest dat speelt op diverse gelegenheden variërend van bruiloften, partijen, braderieën tot aan buitenlandse optredens in bijvoorbeeld Hamburg, Bochum en niet te vergeten Alpe d'Huez.

Dichterbij huis ligt de Dolle Dinsdag in café Pimpandoer in de Helderse Koningstraat. Op die laatste dag van het carnaval

helpen de Knorhanen met het leeghalen der vaten onder het spelen van het laatste deuntje.

Knorhanen luiden Historisch Weekend 2010 in.

Bigband Frankie goes to...! is uitdagend, spannend en verrassend

Na maanden praten, denken en ideeën uitwerken, richtten Frank van Gemert en Winnubst zes jaar geleden een bigband op. De harmonie leverde er leden voor, maar ze kwamen ook van buiten de vereniging. De naam werd in de eerste weken van het bestaan door de leden van het eerste uur bedacht: Frankie goes to...!, naar de oprichter Frank van Gemert. De eerste repetitie was op vrijdag 26 maart 2004 en het eerste optreden was op de dag van de muziek in Den Helder op zaterdag 5 juni 2004. Er was toen net voldoende repertoire voor een concert van een half uur. Nu zes jaar later beschikt de band over een omvangrijk repertoire dat ook op een hoger niveau ligt. Zo speelt Frankie nu ook stukken die voor professionele bigbands zijn geschreven.

Spelen in een bigband is anders dan in een harmonieorkest.

Waar in de harmonie vaak meer mensen één partij spelen, heeft in de bigband iedereen zijn eigen unieke partij. Jazz heeft zijn ook eigen idioom; exact dezelfde zwarte bolletjes op de bladmuziek moeten in een jazz-orkest heel anders worden geïnterpre-

Concert vijfjarig bestaan bigband Frankie.

teerd dan in een klassiek of harmonieorkest. Ook de rol van de dirigent is bij Frankie anders dan bij het harmonieorkest. De dirigent van het harmonieorkest laat tijdens het concert

zien hoe de muziek moet klinken. Frank van Gemert wil dat de bigbandleden zelf naar elkaar luisteren en ‘elkaar opzoeken’. De rol van de dirigent is bij een optreden dan niet veel meer dan show. De nummers aan elkaar praten en het publiek bij het concert betrekken. Verder hoeft de dirigent alleen af en toe het tempo te bepalen en de solisten aan te wijzen. Dat is bij Frankie goed gelukt; de band speelt ook goed als Van Gemert niet voor het orkest staat, maar tussen de trombones gaat zitten. Daar zijn wel heel veel uren repeteren aan vooraf gegaan.

Omdat een groot deel van de leden nog nooit geïmproviseerd had, is al snel een workshop improvisatie opgezet. De Alkmaarse jazzmusicus Jan Doedens heeft in acht weken de bigbandleden over de drempel heen geholpen en het resultaat werd aan het Helderse publiek getoond met een concert in Galerie Windkracht 13.

Ieder lid van de bigband is nu ook solist.

Veel vrienden

Frankie goes to...! wil tussen de amateur bigbands niet een dertien in een dozijn bigband zijn, die alleen kalm swingende dansbare muziek speelt. Naast de muzikale omlijsting van

Muziekprijs voor Frank van Gemert, links zijn vrouw Lilyan.

feesten en partijen, moet er vooral veel uitdagende, spannende verrassende muziek gemaakt worden.

In die zes jaar is Frankie een begrip geworden en heeft met diverse lokale helden en aanstormende talenten gespeeld.

Daarbij heeft Frankie vele muzikale vrienden gemaakt. Enke-

le hoogtepunten van de afgelopen tijd waren: de serie maandelijks optredens op vrijdagavond in stadscafé De Keizerskroon. Tijdens elk optreden werd tenminste één nieuw nummer uitgevoerd. Verder is Frankie al een aantal jaren de openingsact op de zondag bij Jazz in the Greenhouse in Den Helder, een evenement van de Oranjerie.

Een ander hoogtepunt tot nu toe is deelname aan Licht aan zee; een kunstzinnige manifestatie waarbij werd geëxperimenteerd met het samenbrengen van de bigband met elektronische geluiden.

En dan was er 21 maart 2009 het concert ter gelegenheid van de vijfde verjaardag van Frankie goes to...! Ook dit had plaats in Windkracht 13, vandaag de dag het epicentrum van de Helderse jazz. Gasten van de eerste vijf jaar kwamen langs onder wie Saskia Oving, Nicole van Duin, Coos Zwagerman en Rupert.

Van recente datum is het Ameezing festival dat Frankie organiseerde voor het 110 jarig bestaan van Winnubst. Elf zangers en zangeressen kwamen meezingen met de bigband. De meesten hadden nog nooit met een bigband gezongen. En zeer recent is het afstuderen van bassist Manus Boerlage in Zaal 100 in Amsterdam.

Een van de jongste hoogtepunten is de toekenning van de gemeentelijke Amateur Muziekprijs aan Frank van Gemert. De prijs wordt jaarlijks uitgereikt op de Dag van de Muziek. Die van 2010 was op zaterdag 5 juni.

